

AJUNTAMENT D'ESPLUGUES

Pla Director de Cooperació d'Esplugues de Llobregat (2016-2019)

Juny de 2016

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**

Índex.

Índex.....	3
Índex de Taules.....	4
Acrònims.....	5
Introducció.....	6
Antecedents.....	6
Metodologia de Treball.....	7
Avaluació del Pla Director de Cooperació 2012-2015.....	9
La Cooperació a Esplugues.....	9
Compliment del Pla Director 2012-2015.....	12
Lliçons apreses i recomanacions pel proper Pla Director.....	22
Pla Director de Cooperació 2016-2019.....	24
Escenari de la Cooperació a Esplugues de Llobregat.....	24
Objectius Estratègics.....	25
Indicadors i Resultats.....	25
Accions Estratègiques.....	28
Pla de Formació i Sensibilització.....	28
Auditoria de coherència de polítiques públiques.....	29
Estratègia Comunicativa.....	31
Eines metodològiques.....	32
Zones Geogràfiques i Àrees de Treball.....	32
Instruments.....	32
Actors i Socis.....	33
El Consell Municipal de Cooperació.....	34
Recursos i Marc Pressupostari.....	35
Criteris i Enfocament.....	35
Cronograma d'Implementació, Seguiment i Revisió.....	36
Consideracions Finals.....	38
Annex. Fitxes Tallers.....	39
Annex. Dades Enquesta Població.....	49

Índice de tablas

Taula 1: Inversió per àrees de treball.....	9
Taula 2: Inversió en cooperació i educació al desenvolupament respecte ingressos propis municipals.....	10
Taula 3: Inversió solidària municipal per capita.....	10
Taula 4: Alumnes assistents a activitats d'educació al desenvolupament a les escoles del municipi.....	11
Taula 5: Nombre de projectes de cooperació i distribució geogràfica.....	11
Taula 6: Execució dels projectes de cooperació per part d'actors externs a l'Ajuntament..	11
Taula 7: Compliments de les accions i productes previst al PDC.....	19
Taula 8: Valoració dels Objectius Estratègics.....	20
Taula 9: Sistema de seguiment del Pla Director.....	27
Taula 10: Repartiment pressupostari.....	35
Taula 11: Cronograma d'implementació.....	37
Taula 12: Seguiment del Pla Director de Cooperació.....	38
Taula 13: Taller Eix A.....	39
Taula 14: Taller Eix B.....	41
Taula 15: Taller Eix C.....	43
Taula 16: Taller Eix D.....	44
Taula 17: Taller Eix Línies Estratègiques.....	46

Acrònims.

EPD	Educació per al Desenvolupament
FCCD	Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible
PAM	Pla d'Actuació Municipal
PDC	Pla Director de Cooperació
PFS	Pla de Formació i Sensibilització
RSAL	Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local

Introducció.

El present document inclou l'avaluació del Pla Director de Cooperació (2012-15) i el Pla Director de Cooperació (2016-19) pròpiament dit. El procés de reflexió al voltant de l'execució del primer, així com la diagnosi de l'actual moment de la cooperació i l'educació al desenvolupament al municipi d'Esplugues, han donat les pautes per a l'elaboració d'aquest segon Pla Director.

En grans línies, aquest nou Pla haurà d'ajustar-se a les capacitats locals reals, sense defugir el repte de reencaminar aquesta política pública dins el nou marc que els Objectius de Desenvolupament Sostenible dibuixen per a l'agenda internacional de la cooperació. L'anterior pla va constituir una aposta massa distant de la realitat local, sobre tot pel que fa a la capacitat instal·lada a l'ajuntament i a les entitats del sector presents al municipi, i a la situació de la que partia. En aquest sentit no va aconseguir algunes de les fites que es proposava o es van donar dinàmiques diferents a les previstes.

No disposar d'indicadors ni d'activitats clares per ésser implementades ha dificultat també l'avaluació de l'anterior i Pla i extreure més lliçons per al següent Pla. Així, s'ha optat per analitzar qualitativament la seva implementació, sense fer l'anàlisi amb els paràmetres clàssics d'eficàcia, eficiència, impacte, coherència, pertinença i sostenibilitat, que sí podran ser aplicats quan el present pla sigui avaluat en finalitzar la seva aplicació.

Pessí a tot, la cooperació s'ha consolidat gradualment des de fa 21 anys a Esplugues de Llobregat, i haver superat una etapa de crisi econòmica tan forta com la dels anys de l'anterior Pla, la deixen en una bona situació de cara al futur.

Cal agrair la col·laboració i la participació de les persones representants de les diferents entitats i partits polítics del municipi, de regidors, regidores, tècnics i tècniques de l'Ajuntament d'Esplugues en tot el procés. Destacar també que aquest Pla no hagués estat possible sense la col·laboració de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la Diputació de Barcelona.

Antecedents.

Des del Departament de Cooperació de l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat es va plantejar fa 4 anys la necessitat d'elaborar un diagnòstic sobre la cooperació que es feia, mitjançant el debat sobre les línies directrius i estratègiques, de manera que donessin coherència a les accions de cooperació que es feien.

S'entenia que un Pla Director de Cooperació (PDC) era un element de millora en l'eficiència i en la qualitat de la cooperació al desenvolupament. Es pretenia establir noves fórmules de participació i articulació amb els agents socials i la societat civil, així com dinamitzar polítiques transversals de cooperació entre les diferents àrees de l'Ajuntament, fomentar l'educació per al desenvolupament, promoure la cultura de pau i impulsar nous projectes i relacions de cooperació directa amb països del sud.

Es pretenia que el PDC fos una eina de plantejament estratègic plurianual, que permetria la implementació de la política de cooperació al desenvolupament dels propers anys, facilitaria

l'evolució dels diferents programes i la seva qualitat afavorint la definició d'una política municipal de cooperació, integrada en el conjunt de polítiques del municipi i emmarcada dins la planificació estratègica de la ciutat. Les modalitats de cooperació i sensibilització, els objectius operatius i les principals accions a desenvolupar en aquests àmbits.

El PDC vigent fins a finals de 2015 es va començar a implementar el 2012 i s'han anat avaluant les accions a curt i mig termini, amb revisions periòdiques, on les memòries anuals han estat l'eina principal i la font de verificació. Dins el [Pla d'Actuació Municipal \(PAM\)](#), a l'EIX 3 de Ciutadania, entitats i associacions, es preveia *Treballar per a què Esplugues esdevingui una ciutat més solidària*, i més concretament, l' *Avaluació del Pla Director de Cooperació 2011-2015 i elaboració d'un nou Pla Director de Cooperació*. Seguint aquest mandant, s'ha efectuat una revisió global de totes les accions, actualització i mesures a prendre per a l'elaboració d'un nou PDC per al període 2016-2019, tot fomentant l'aprenentatge institucional i sectorial.

Metodologia de Treball.

El procés d'avaluació de l'anterior PDC i elaboració de l'actual ha estat continu, per optimitzar el temps de les persones que hi participin a les sessions de treball i facilitar el debat i aportació d'idees. No hi ha hagut dos blocs, la metodologia ha estat passar de la reflexió a la proposta, en raó de les lliçons apreses durant aquest primer període de planificació estratègica.

Les accions que han conformat el pla de treball¹ han estat les següents:

- **Presentació de la metodologia** al Consell de cooperació municipal, aclariment de dubtes i replantejament del procés. A la mateixa sessió, s'ha fet una presentació de les dades consolidades disponibles de l'execució de les polítiques de cooperació dels darrers anys, tot mostrant l'evolució i la situacions actual.
- **Estudi del PDC 2012-15 i de la documentació relacionada** amb les accions de cooperació i educació per al desenvolupament.
- **Entrevistes** amb responsables municipals, partits i entitats de cooperació i educació per al desenvolupament, així com responsables polítics d'àrees amb potencials vincles en una estratègia de sostenibilitat: educació, medi ambient, economia, transport, urbanisme, etc. S'ha elaborat un qüestionari que ha estat distribuït entre les entitats i partits que componen el Consell de Cooperació per a que poguessin fer les seves aportacions d'una manera pautada, pel que fa a l'avaluació de l'anterior PDC.
- **Tallers de treball** amb el Consell de cooperació i d'altres actors relacionats amb l'agenda de sostenibilitat a Esplugues.
 - S'ha realitzat una primera sessió de formació, a petició del Consell de Cooperació, per contextualitzar la situació actual del paradigma de la cooperació.
 - A les següents quatre sessions, s'han avaluat els quatre eixos que l'anterior PDC proposava, extraient les lliçons apreses i les propostes a incloure al nous PDC. En acabar cada taller s'ha redactat una fitxa resum que ha estat compartida amb tot el Consell per a que les persones que no haguessin pogut participar fessin també les seves aportacions

1 El procés ha estat portat a terme entre el novembre del 2015 i l'abril del 2016, coordinat pel consultor Miquel Carrillo ([Ziri](#)), la col·laboració de la regidora Mariber Peláez i la tècnica Tere Gómez, i la participació de les entitats del Consell municipal de Cooperació, així com d'altres regidors/es i tècnics/ques de manera puntual, i educadores i educadors de les escoles del municipi.

i fossin coneixedores del contingut i les conclusions de cada taller.

- A la sisena sessió, s'han treballat els aspectes relatius a:
 - la creació d'un sistema d'indicadors i línia de base,
 - instruments, de cooperació i educació al desenvolupament,
 - zones prioritàries i poblacions beneficiàries,
 - estructuració de fons i recursos,
 - aliances de treball i metodologies per aplicar l'enfocament de drets i la construcció de pau.
- **Difusió del procés** a través de xarxes socials i interacció amb la població, a través de dues accions:
 - Realització d'una nota de premsa a la revista d'informació municipal i una enquesta *on line*, vinculada a aquesta nota i a la pàgina web de l'ajuntament, on s'ha pogut copsar el coneixement de la població i el seu suport envers les accions d'educació i cooperació al desenvolupament.
 - Reunió de tancament del procés de treball amb el Consell, oberta a la ciutadania.
 - Reunió amb el Comitè de Direcció Estratègica de l'Ajuntament, per validar els compromisos polítics.
- **Recull de propostes i elaboració del documents preliminars** d'avaluació i PDC 2016-19.
- **Presentació** al Consell de cooperació, discussió i integració de comentaris, nous elements i aclariment de dubtes.
- **Elaboració dels documents definitius** i publicació.

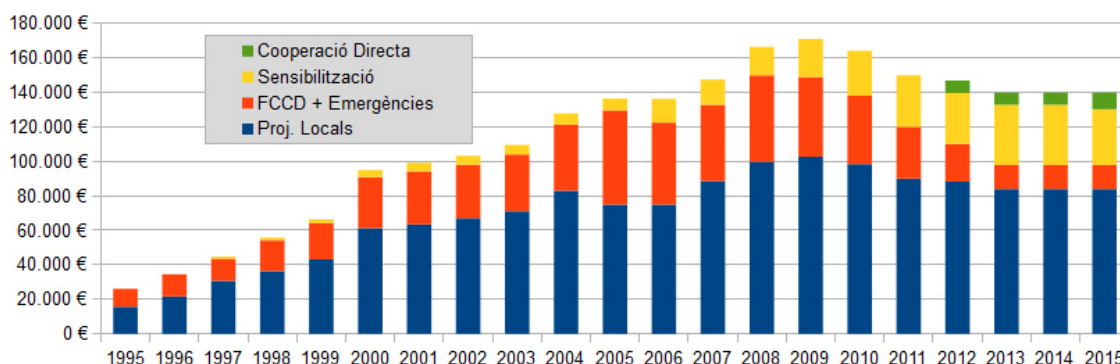
Avaluació del Pla Director de Cooperació 2012-2015.

La Cooperació a Esplugues.

La cooperació i l'educació per al desenvolupament al municipi d'Esplugues de Llobregat és una política pública que s'ha anat consolidat durant els darrers anys, tal i com indiquen les dades de les que es disposa.

A nivell d'inversió pública, a la Taula 1 es pot veure com la quantitat global a entrat en una fase d'estabilització durant els darrers quatre anys, els corresponents al PDC 2011-2015, i sense dubte com a impacte directe d'aquest. Més important ha estat l'estabilització dels recursos dedicats a les diferents àrees de treball, en què destaca en especial la consolidació de la línia directa de cooperació, un dels eixos identificats com a estratègics a l'anterior PDC.

Taula 1: Inversió per àrees de treball.

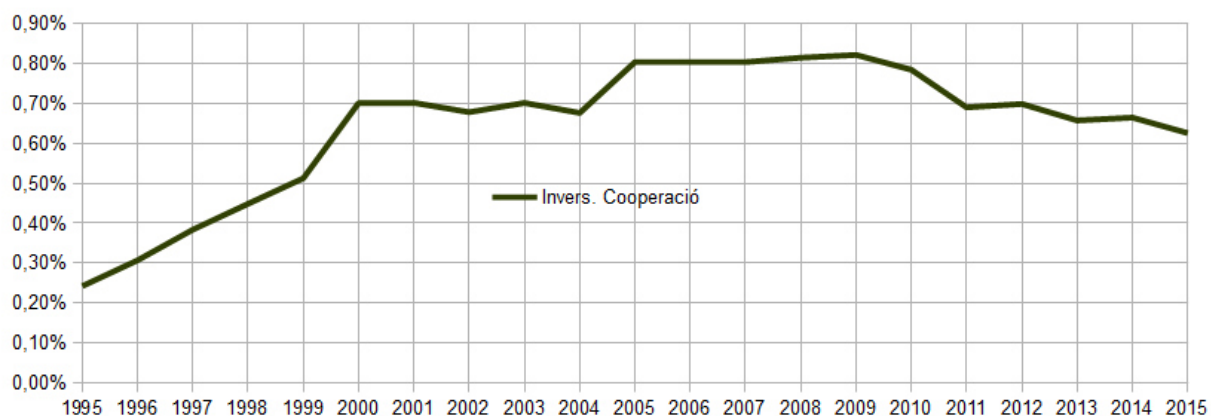

Si ho observem en termes relatius, a la Taula 2 es veu com la inversió relativa s'ha situat al voltant de l'emblemàtic 0,7% des de fa més d'una dècada, fruit del compromís polític dels diferents consistoris. Als anys previs a la gran crisi econòmica, fins i tot es van assolir nivells superiors, de més del 0,8% dels recursos propis, que ha anat minvant fins la situació actual on se supera lleugerament el 0,6%, la que sembla pot ser la zona d'estabilització a mig termini².

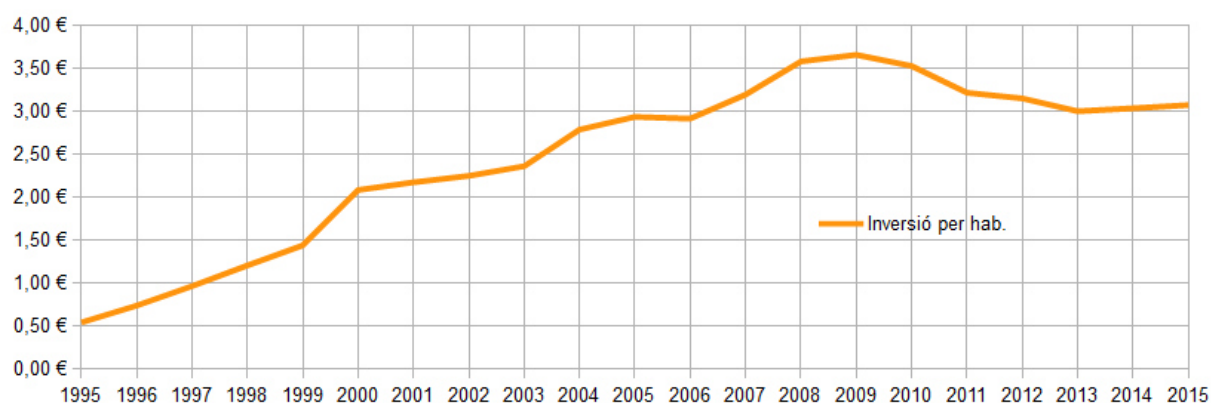
La inversió solidària per habitant (un argument comunicatiu sovint utilitzat al món municipal per quantificar l'esforç econòmic en aquesta matèria en termes més entenedors per a la ciutadania) sí sembla haver entrat en una zona d'estabilitat des de fa anys, pesi la darrera crisi, com indica la Taula 3.

² Afegir que en la metodologia de càlcul no es té en compte el capítol 1 de personal, per la qual cosa caldria considerar una inversió en realitat superior a aquesta si es considerés el sou de l'equip implicat total o parcialment en les tasques de solidaritat. En tot cas, a partir de l'establiment de la nova metodologia de càlcul durant el 2016 per part del Fons Català de Cooperació, es podrà determinar amb més precisió i comparar-la amb la resta de municipis del seu entorn.

Taula 2: Inversió en cooperació i educació al desenvolupament respecte ingressos propis municipals.

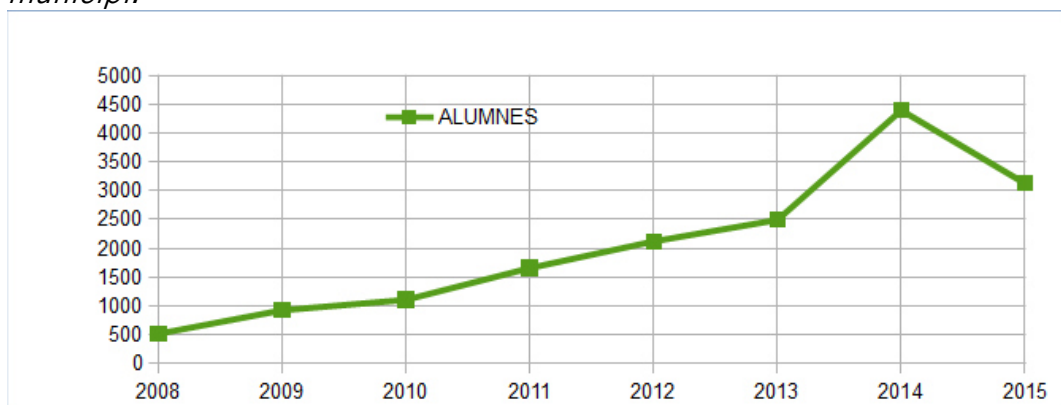

Taula 3: Inversió solidària municipal per capita.

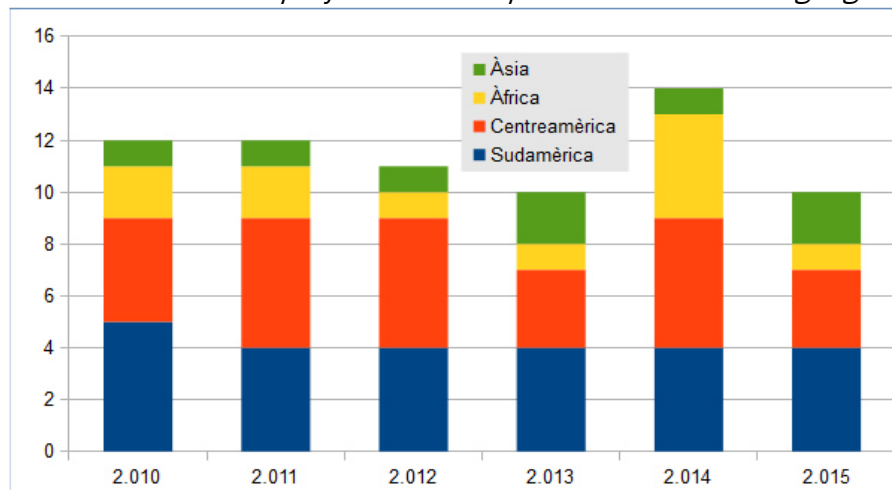

Pel que fa a les activitats en què es concreta aquesta política pública, els impactes més notables de l'anterior PDC han estat l'extensió del nombre d'alumnes que participen en activitats d'educació al desenvolupament a les escoles del municipi, com reflecteix la Taula 4, i l'estabilització dels projectes de cooperació i els actors que els executen, principalment ONG, entitats locals i centres educatius, com es veu a la Taula 5 i la Taula 6.

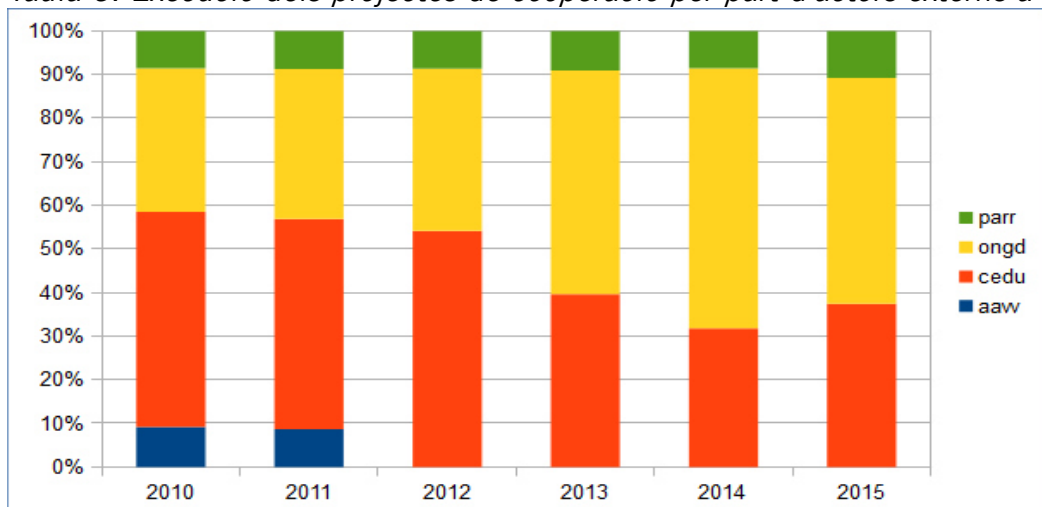
Taula 4: Alumnes assistents a activitats d'educació al desenvolupament a les escoles del municipi.

Taula 5: Nombre de projectes de cooperació i distribució geogràfica.

Taula 6: Execució dels projectes de cooperació per part d'actors externs a l'Ajuntament.

Més enllà d'aquestes dades, no disposem d'altres elements quantitatius o qualitatius estructurats, per mesurar l'evolució de la cooperació i l'educació al desenvolupament a Esplugues. Durant l'avaluació i el disseny del nou PDC, s'ha llençat una enquesta a la ciutadania per tenir una idea aproximada del coneixement que es té d'aquesta política, de manera que serveixi de línia de base per a mesurar la seva evolució futura.

Tot i no haver-se produït una participació massiva³, en línies generals es pot observar una acceptació molt majoritària de la política de solidaritat internacional al municipi. Al mateix temps, poca participació i un desconeixement gran de les activitats d'educació al desenvolupament: la xifra del 40% que indica l'enquesta en realitat deu ser força més gran si demanéssim més detalls sobre aquestes activitats. La satisfacció de les activitats escolars d'educació al desenvolupament és clarament majoritària, així com el convenciment del seu poder de generació d'una consciència crítica a l'alumnat sobre el sistema social i econòmic global, que per altra banda sembla estesa en el conjunt de la població.

Segurament les dades són escasses, però consoliden la idea de que cal treballar molt encara la comunicació i la implicació de la població d'Esplugues en la cooperació, de cara al proper PDC.

Compliment del Pla Director 2012-2015.

A la Taula 7 es fa una relació exhaustiva de les accions i productes esperats a l'anterior PDC, tot i que no n'existeixi una formulació expressa al seu text.

Com es deia, és complicat aplicar una metodologia clàssica sobre el seu impacte, sostenibilitat, coherència, etc., quan no ha servit en la pràctica de guia per a la posada en marxa d'aquesta política ni existeix un mecanisme per mesurar els objectius estratègics que proposava.

Breument, el PDC han tingut un **impacte** positiu clar en la creació d'una línia de cooperació directa i en la dotació de més recursos humans amb els que aquesta política comptava abans de la seva existència. La resta de línies no han aconseguit impactes remarcables, més enllà de continuar amb el desplegament dels instruments i activitats que ja es venien portant a terme, i l'objectiu de millorar la comunicació envers la població no ha experimentat pràcticament cap millora.

De la mateixa manera, és difícil avaluar el PDC des d'una òptica de **coherència**, quan no han entrat pràcticament en relació amb la resta de polítiques. En tot cas, remarcar que la cooperació ha tingut el suport que ha necessitat al si de l'ajuntament, llevat de la implicació a nivell comunicatiu, tot i que això pot respondre a un problema d'abast molt més gran. La connexió entre cooperació i educació a través de la regidora responsable ha facilitat en gran mesura la coherència entre dues àrees aliades de manera natural.

La **sostenibilitat** del PDC i de les accions que aixopluga depenen del suport i el consens polític que aquest àmbit té a Esplugues. Si aquesta política pública tingués més projecció i coneixement dins la ciutadania, aquest aspecte preocuparia menys a mig termini, però malauradament no s'ha avançat en aquest període⁴. Cal més connexió amb la població, sobre tot a través d'una societat civil més potent, diversa, nombrosa i implicada.

3 Consulteu el resum de les dades al final del present document. Durant l'elaboració del Pla d'Actuació Municipal, la participació fou inferior a cent persones, el que situa aquesta enquesta dins els paràmetres habituals al municipi.

4 O s'ha perdut terreny, fins i tot: moltes persones del col·lectiu solidari al municipi, que mobilitzaven centres educatius, han anat baixant o perdent la seva implicació, i amb ella la participació d'aquests centres en accions de cooperació, no d'educació al desenvolupament.

Quant l'**eficàcia**, com amb els impactes, poc es pot dir, més enllà de la línia de cooperació directa i la seva exitosa posada en marxa. També ha estat eficaç el desplegament d'accions de formacions i sensibilització a l'àmbit escolar, que és un dels més grans potencials a la vila. Pel que fa a aquestes dues línies, l'**eficiència** ha estat notable en triar mecanismes com el treball en xarxa amb d'altres municipis i la inclusió de les activitats de sensibilització al catàleg que el municipi ofereix a les escoles. Evidentment, i en general, cal felicitar per la relació entre allò que s'ha aconseguit i els recursos invertits des de l'ajuntament.

Era i és **pertinent** tenir un PDC per guiar l'educació i la cooperació al desenvolupament a Esplugues. No ho ha estat tant intentar aplicar un model que desconeixia la dinàmica interna de l'ajuntament i les capacitats reals de les entitats que executen la majoria dels recursos destinats. Aquest és un dels grans objectius del present PDC: amotllar-se i ser construït a partir d'aquesta realitat.

En general, el grau de compliment ha estat baix i la sensació general de les persones entrevistades ha estat de poca apropiació i utilitat. Com es deia, mai ha servit de guia per a la política de cooperació, el Consell no l'ha tingut present i menys n'ha fet un seguiment. En el traspàs entre les diferents persones que han representat les entitats que en formen part, no ha estat un document rellevant o del que calgués informar.

En no existir un sistema d'indicadors estratègics ex-antes, l'avaluació i valoració dels objectius estratègics que es plantejava al principi no pot ser més que qualitativa, en base a les impressions de les persones i entitats que durant els darrers quatre anys han estat en contacte amb la posada en pràctica d'aquesta política pública. A la Taula 8 se'n fa una avaluació en aquest sentit, objectiu per objectiu.

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
EIX A: DESENVOLUPAR UN PROGRAMA MUNICIPAL DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ I PROMOURE UNA MAJOR IMPLICACIÓ DE LA CIUTADANIA	A1: DISSENYAR I POSAR EN MARXA UN PROGRAMA DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ DELS JOVES I DE LA CIUTADANIA EN GENERAL	Pla Municipal de Formació i Sensibilització de la Ciutadania (PMFSC)	No s'ha desenvolupat cap document que formalment estableixi els criteris, continguts, recursos, instruments, línies de treball i resta d'elements necessaris per a tenir un Pla.	Existeix un conjunt d'activitats que s'ofereixen a les escoles, i les entitats i l'ajuntament executen un seguit d'accions sensibilitzadores per la ciutadania en general. A més, al començament del PDC es van dur a terme accions de formació que després no han tingut continuació. Per tant, de facto existeix, però no formalment.
		Creació de la Taula de Formació i Sensibilització	No existeix	El propi Consell ha assumit el conjunt d'accions d'educació i no hi ha cap mecanisme de treball transversal entre els departaments municipals implicats i les entitats interessades.
		Acords amb mitjans de comunicació.	No hi ha espais fixes per a la cooperació als mitjans locals	S'ha demanat suport de manera puntual i en general s'ha aconseguit, però sense acords o compromisos estables.
		Implicació de tècnics especialistes en comunicació per seguir el PMFSC	Cap implicació especial més enllà de l'existent amb el conjunt de notícies que el municipi genera.	En no existir el PMFSC ni existir espais fixes, no s'ha activat cap col·laboració en aquest sentit.
		Intercanvi d'experiències i assessorament extern	Es participa a la Xarxa Defensora dels Drets Humans.	La Xarxa es valora molt positivament i com una activitat model per replicar en l'àmbit de l'educació en valors.
		Programes escolars anuals estratègics	No existeixen, es limiten a l'oferiment d'accions anuals dins els plans d'activitats escolars	
		Millora qualitativa de la visió crítica que aporta l'educació	Impossible avaluar-la a curt termini i, especialment, en no tenir eines.	

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
	A2: BUSCAR NOUS INSTRUMENTS DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ I ENFORTIR LA POLÍTICA DE PARTICIPACIÓ	Implicació de nous col·lectius a través de nous formats i espais de treball.	No s'ha produït.	L'acció de l'ajuntament s'ha centrat molt a les escoles i tot allò desenvolupat amb entitats ha reproduït els models habituals, en línies generals.
		Experiències de comunicació i difusió orientades de manera específica cap a nous col·lectius.	No existeixen.	
		Abordatge conjunt de la immigració i la cooperació.	No s'ha treballat perquè no hi ha col·lectius organitzats d'immigrants.	Quan es va elaborar el PDC no existia el Departament de Nova Ciutadania acutal, fet que hauria facilitat el treball esperat per aquest objectiu.
		Col·laboració dels tècnics municipals encarregats d'atendre els diferents col·lectius.	No s'ha produït.	
		Treballa conjuntament amb el Consell Escolar Municipal	No s'ha donat.	Es veu molt improbable un abordatge global, atès que la problemàtica de cada escola és diferent.
		Programa de comunicació, difusió i mobilització pels diferents col·lectius.	No s'ha realitzat	
		Incidir en la programació de la televisió comarcal.	No s'ha realitzat	
EIX B: DONAR SUPORT A LES ENTITATS I PROMOURE UN MILLOR FUNCIONAMENT DEL CONSELL	B1: REPENSAR LA FUNCIÓ I COMPOSICIÓ DEL CONSELL I MILLORAR LA SEVA ORGANITZACIÓ	Consell de Cooperació centrat en el seguiment i avaluació de la política municipal en matèria de cooperació i en el foment de la participació.	El seu rol no ha evolucionat des de la situació que existia prèviament.	El Consell continua essent l'espai de referència de la cooperació i de la implicació ciutadana, però no es reconeix a sí mateix com competent per donar un seguiment efectiu a les polítiques públiques vinculades. El Consell no ha fet seu el Pla, com a expressió de la política pública, ni l'ha tingut en compte pràcticament durant el seu període de vigència. En honor a la veritat, formalment el Consell és un espai de caràcter consultiu, no és cap òrgan polític. Per tant, aquest objectiu no es corresponia amb la realitat institucional al municipi.

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
		Creació de comissions de treball especialitzades.	No han estat creades.	
		Ampliació de la composició del Consell a entitats, i presència dels responsables municipals dels departaments concernits.	Ni tan sols s'ha estudiat.	No té gaire sentit si ni tan sols participa la gent que ja en forma part, en molts casos. Sí que poden venir persones amb coneixement o interessos específics en determinats moments per a qüestions concretes.
		Regles de funcionament i pertinença més estrictes per fomentar la implicació efectiva de les entitats en el Consell.	En la pràctica, tot i haver-se treballat, no hi ha hagut cap canvi.	De fet, la proposta de nou reglament elaborat amb el PDC no s'ha arribat a aplicar del tot, tot i que es veu necessari exigir una mínims en tot moment i ser estrictes. Sí s'han aplicat els criteris de participació per no considerar algunes propostes de projectes.
	B2: ESTIMULAR LA PARTICIPACIÓ ACTIVA DE LES ENTITATS EN EL CONSELL I MILLORAR LA QUALITAT DE LA COOPERACIÓ QUE PORTEN A TERME	Revisió de la reglamentació del Consell ⁵ .	Feta.	No aplicada estrictament.
		Espai de formació i reflexió per millorar la qualitat.	Només durant el primer any de vigència del PDC existí un espai formatiu, però mai de reflexió.	La dinàmica és de poc qüestionament de les intervencions entre les entitats. Tot i així, es valora com molt positiu i enriquidor l'intercanvi d'informació.
		Avaluació anual del seu funcionament i participació de les entitats.	Feta.	És una avaluació informal, sense l'emissió de cap document, sobre tot per constatar que les entitats estan implicades amb el Consell.
		Apropament entre les entitats i la cooperació directa.	No s'ha produït.	No es veu factible que ni ajuntament ni entitats puguin assumir mes accions que les seves pròpies, per molt que s'estigui obert a a aquest tipus de col·laboracions.
	EIX C: CONSOLIDA R UNA LÍNIA DE	C1: A PARTIR DEL PROJECTE EN CURS A MARROC, DESPLEGAR	Construcció d'una política municipal de cooperació al voltant del projecte.	Parcialment.

⁵ En realitat, parlem normes de funcionament internes, no d'un reglament formal. Tret del Consell de Ciutat i del Consell Escolar Municipal, no n'hi ha cap consell a la ciutat constituït amb un reglament.

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
COOPERACIÓ DIRECTA, AMB LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS I LA IMPLICACIÓ DELS ACTORS LOCALS	PROGRESSIVAMENT TOTES LES POSSIBILITATS D'IMPLICACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL I DELS DEPARTAMENTS MUNICIPALS	Involucració d'entitats locals i Consell de la Dona.	No s'ha produït	El fet de treballar en xarxa amb d'altres municipis ho dificulta i tampoc s'ha trobat la necessitat per fer-ho ni el seu rol.
		Desplegament de tot el potencial de la cooperació municipal directa.	Parcialment.	Com es deia, encara s'està consolidant com a pràctica.
	C2: DETERMINAR EL CONTINGUT I L'ORIENTACIÓ DE LA PROPERA ETAPA DE COOPERACIÓ DIRECTA, AMB UNA MAJOR IMPLICACIÓ DELS DEPARTAMENTS I DELS ACTORS LOCALS	Informació i sensibilització dels departaments al tema de la cooperació.	Molt superficialment.	
		Identificació de competències i experiències objecte dels intercanvis.	No s'ha identificat a priori el conjunt de competències eventualment a disposició de la cooperació directa.	En realitat, la xarxa de municipis en què s'insereix el treball ha esperat les demandes de la contrapart marroquina i no ha fet un treball a la interna d'identificació de potencialitats. No és tant un incompliment com el fet de que la dinàmica de la cooperació directa ha estat diferent a l'esperada.
		Recollir l'experiència d'institucions locals amb actuacions destacades de les que aprendre a Esplugues.	No s'ha realitzat.	No ha arribat el moment però de l'experiència de l'intercanvi s'intueixen algunes àrees d'interès per a Esplugues, com ara el treball amb dones, promoció econòmica, violència a l'àmbit escolar, etc.
		Esplugues de Llobregat passarà a ser progressivament un actor directe de cooperació entre institucions locals	En procés.	Després de l'experiència, es valora realitzar cooperació directa en xarxa millor que bilateral.
		Implementació de mecanismes de revisió i avaluació periòdiques de les accions.	Només existeixen avaluacions internes i informes de seguiment.	En funció de la coordinació amb la xarxa de municipis.
	C3: POTENCIAR EL TREBALL EN XARXA, AIXÍ COM LA TRANSVERSALITAT I	Espai de treball transversal entre els departaments municipals.	No existeix.	Com s'ha comentat, front a l'esperat al PDC, la lògica ha estat diferent: quan s'ha necessitat la participació d'altres departaments, se'ls ha implicat, sense construir articulacions estables.

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
	COHERÈNCIA EN EL SI DE LA INSTITUCIÓ MUNICIPAL	Inventari dels principals actors locals que podrien participar en accions de cooperació, públics i privats.	No s'ha fet.	De moment, no es veu el seu rol.
		Millorar la coherència entre les diverses polítiques públiques locals	No s'ha fet.	
EIX D: REVISAR I ADEQUAR ELS INSTRUMENTS PER FER POSSIBLE EL PLA DIRECTOR	D1: CONSOLIDAR L'ORGANITZACIÓ INTERNA	Model de convenis de cooperació entre institucions locals	Només existeix el conveni de la xarxa de cooperació amb el Marroc.	Se suposa que existint la xarxa de municipis, no ha calgut fer-ne. De nou, la dinàmica ha estat diferent i aquesta eina no tenia sentit quan no hi havia intenció d'anar més enllà, de moment, de la feina amb els municipis del Marroc.
		Protocols adients per poder mobilitzar tècnics/ques especialitzats/des d'un departament municipal.	No s'han fet.	S'espera la guia que ha de desenvolupar el Fons Català al respecte.
		Increment de la dedicació de la tècnica de cooperació.	Realitzat.	Ha passat de mitja jornada a sencera a partir de l'Octubre del 2015, clarament insuficient per complir els objectius del PDC.
		S'afavorirà la formació del personal tècnic.	S'ha fet només amb la tècnica de cooperació.	De nou, en ser la dinàmica diferent, no ha calgut formar d'altres tècnics de l'ajuntament, tot i que sí s'hauria d'haver fet amb aquelles persones que han acabat col·laborant al programa de cooperació directa.
		Revisió de la cooperació dins de l'organigrama municipal	Fet.	En el moment del tancament de l'avaluació, la proposta és mantenir-la a l'Àmbit d'Acció Social i Ciutadania, i depenent directament de la direcció estratègica de la coordinadora de l'Àmbit.
		Revisió el percentatge màxim dels recursos per l'emergència.	Fet.	Reduïts als 5% del total.
		Seguiment de les accions i suport del Fons.	Fet.	La sensació és que el Fons podria fer-ne més i que queda força lluny, la rendició de comptes sembla superficial per part seva.
	D2: FIXAR CRITERIS PER A L'AJUDA D'EMERGÈNCIA	Protocol d'actuació i criteris per fer front als casos d'emergència.	No s'ha fet.	Existeix un seguit de regles no escrites que no han estat recollides en cap document. Simplement es tractaria de formalitzar-ho. En tot cas, es canalitzen a través d'entitats especialitzades en emergències i/o el FCCD.

Eix Estratègic	Objectius específics	Actuacions i / o Productes	Grau de compliment	Comentaris
	D3: GARANTIR I AMPLIAR EL FINANÇAMENT	Manteniment de recursos econòmics i revisió de la seva distribució per activitats.	Fet.	
		Renovació dels arguments a favor de la cooperació municipal davant la població.	No ha estat necessari.	S'ha participat a la dinàmica encetada el Fons al voltant d'aquesta idea, però no se n'ha fet campanya al municipi. De totes maneres, hi ha força consens al voltant de la cooperació per part de tots els polítics i la ciutadania.
		Situar-se dins dels programes de cooperació d'àmbit nacional i internacional i obtenir cofinançament dels organismes supramunicipals.	S'ha fet a l'àmbit català i espanyol.	
		Participació econòmica de les institucions i empreses locals en determinades actuacions municipals.	No s'ha gestionat.	

Taula 7: Compliments de les accions i productes previst al PDC.

Taula 8: Valoració dels Objectius Estratègics.

Eix Estratègic	Objectius específics	Valoració
EIX A: DESENVOLUPAR UN PROGRAMA MUNICIPAL DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ I PROMOURE UNA MAJOR IMPLICACIÓ DE LA CIUTADANIA	A1: DISSENYAR I POSAR EN MARXA UN PROGRAMA DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ DELS JOVES I DE LA CIUTADANIA EN GENERAL	S'ha fet un esforç molt positiu amb les escoles, aprofitant les eines d'educació existents, però amb la resta de la ciutadania no s'ha fet res més que reproduir els formats i espais tradicionals. No hi ha hagut cap disseny previ, probablement per la manca de recursos dedicats i pel càlcul equivocat de que les entitats podrien assumir un lideratge, molt improbable sense una direcció estratègica i el suport imprescindible de l'Ajuntament.
	A2: BUSCAR NOUS INSTRUMENTS DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ I ENFORTIR LA POLÍTICA DE PARTICIPACIÓ	No s'han buscat aquests instruments i no s'han trobat. La complicitat amb els mitjans propis de l'ajuntament no ha existit. Tampoc la participació ha tingut nous camins per ser potenciada, atès que el projecte de cooperació directa de moment no ho permetia i les entitats que executen la majoria d'activitats, tret d'alguna excepció, no troben tampoc la manera. És un objectiu clarament no aconseguit i que continua pendent per al proper PDC.
EIX B: DONAR SUPORT A LES ENTITATS I PROMOURE UN MILLOR FUNCIONAMENT DEL CONSELL	B1: REPENSAR LA FUNCIÓ I COMPOSICIÓ DEL CONSELL I MILLORAR LA SEVA ORGANITZACIÓ	La valoració que fa el propi Consell del seu funcionament és bona, però no ha repensat substancialment les seves funcions, que continuen essent d'acompanyament i suport a les propostes de l'Ajuntament. La societat civil a Esplugues no és prou forta o no es vol involucrar des d'una visió política en la cooperació, i menys des de col·lectius que no hi tenen una relació directa, per tant no té més sentit intentar construir un Consell amb aquestes característiques. La seva organització continua igual, no s'ha trobat una forma de millora a través de les subcomissions, que realment no s'ha posat en marxa. És un objectiu que tampoc s'ha aconseguit i estava malament enfocat.
	B2: ESTIMULAR LA PARTICIPACIÓ ACTIVA DE LES ENTITATS EN EL CONSELL I MILLORAR LA QUALITAT DE LA COOPERACIÓ QUE PORTEN A TERME	Hi ha un grup d'entitats que participa regularment en el Consell i que li dona sentit. Ara bé, hi ha un principi de no ingerència en l'activitat dels altres que dificulta la crítica constructiva i la millora de les intervencions. A més, en representar el 60% de l'execució dels fons d'aquesta política, des de l'ajuntament es prefereix no qüestionar més enllà dels criteris de les bases de la convocatòria, la qualitat dels projectes que porten a terme les entitats. Es podria avançar força en l'enfocament de drets i pensar en avaluar més les accions, però cal un lideratge decidit en aquest sentit per part de l'ajuntament. És un objectiu aquest parcialment aconseguit.
EIX C: CONSOLIDAR UNA LÍNIA DE COOPERACIÓ DIRECTA, AMB LA PARTICIPACIÓ DE	C1: A PARTIR DEL PROJECTE EN CURS A MARROC, DESPLEGAR PROGRESSIVAMENT TOTES LES POSSIBILITATS D'IMPLICACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL I DELS DEPARTAMENTS MUNICIPALS	Si bé no s'ha aconseguit el desplegament de la societat civil en el projecte de cooperació directa, perquè d'inici no es va dissenyar per a que així fos i el treball en xarxa no ho facilitat precisament, la implicació d'alguns departament municipals s'ha donat. No ha estat potser la visió transversal general que deixa entendre el PDC, però sí que s'ha produït quan aquesta participació era realment necessària. És un objectiu també parcialment aconseguit.

Eix Estratègic	Objectius específics	Valoració
LES ENTITATS I LA IMPLICACIÓ DELS ACTORS LOCALS	C2: DETERMINAR EL CONTINGUT I L'ORIENTACIÓ DE LA PROPERA ETAPA DE COOPERACIÓ DIRECTA, AMB UNA MAJOR IMPLICACIÓ DELS DEPARTAMENTS I DELS ACTORS LOCALS	El treball en xarxa realitzat ha estat diferent al plantejat a l'anterior PDC, perquè les dinàmiques han anat sorgint, a un altre ritme, d'una experiència nova. La realitat és que sí s'està aconseguint, atès que progressivament es van definir les successives etapes d'aquest projecte. No deixava de ser una experiència pilot sobre la que fonamentar l'aprenentatge institucional, que ha anat evolucionant durant el seu desplegament.
	C3: POTENCIAR EL TREBALL EN XARXA, AIXÍ COM LA TRANSVERSALITAT I COHERÈNCIA EN EL SI DE LA INSTITUCIÓ MUNICIPAL	De nou, existeixen unes dinàmiques pròpies dins l'ajuntament que no es van considerar quan es plantejà el PDC i el treball en xarxa no s'ha potenciat, però sí s'ha obtingut la suficient col·laboració a la interna de l'ajuntament quan ha calgut. No així de la societat civil, que per altra banda tampoc s'ha buscat. La transversalitat i la coherència, en canvi, no és quelcom massa a l'abast, de moment. És un objectiu amb un compliment baix.
EIX D: REVISAR I ADEQUAR ELS INSTRUMENTS PER FER POSSIBLE EL PLA DIRECTOR	D1: CONSOLIDAR L'ORGANITZACIÓ INTERNA	Només s'ha traduït, molt al final, en l'augment de recursos humans del departament. Ha faltat un comandament més clar i una direcció tècnica i estratègica més forta durant gairebé tot el període d'implementació del PDC. Fins i tot, si es vol avançar en la coherència de polítiques a mig termini, caldria revisar com s'insereix la cooperació a l'organigrama institucional, de manera que els criteris de sostenibilitat o defensa de drets humans a Esplugues i fora del municipi puguin arribar a la resta de polítiques. Objectiu parcialment complert.
	D2: FIXAR CRITERIS PER A L'AJUDA D'EMERGÈNCIA	Criteris fixats en la pràctica, però sense cap guia formal. Objectiu pràcticament complert.
	D3: GARANTIR I AMPLIAR EL FINANÇAMENT	El finançament el tot cas s'ha pogut mantenir, però no s'ha treballat per ampliar-ho. Objectiu parcialment complert.

Lliçons apreses i recomanacions pel proper Pla Director.

Amb vistes a organitzar un nou PDC, se'n poden extreure algunes lliçons de l'avaluació de l'execució de l'anterior Pla Director:

- **Cal dimensionar correctament la capacitat d'execució i els recursos assignats per l'Ajuntament, amb les perspectives contingudes al PDC.** Un dels motius principals del relatiu baix compliment del Pla s'explica pels escassos recursos humans que s'hi han dedicat durant la major part del seu desplegament (una tècnica municipal a mitja jornada i una regidora, amb d'altres atribucions i sense dedicació laboral exclusiva). En aquest sentit, ha estat complicat cobrir les funcions administratives i més encara innovar o donar-li més potència política, en no haver existit la Direcció de l'Àrea a la qual pertanyia aquest àmbit.

Per al proper PDC, seria recomanable, si més no i mentre la RSAL no sigui modificada, equiparar a les seves responsabilitats reals el nivell professional i salarial de la tècnica que desenvolupa les tasques de cooperació⁶.

- **Un Pla Director que no reconeix la realitat política acaba essent irreal.** El Pla actual no fou construït críticament, assumint que totes les bones idees i teories al voltant de la cooperació municipal en aquell moment podien traslladar-se directament a Esplugues. La realitat és que ha esdevingut un recull de bones intencions més que un document que marqués tendència o simplement orientés aquesta política pública.
- **Els actors només juguen el rol que volen i poden tenir.** En concret, es va donar per fet que el Consell de Cooperació i les entitats que el conformen, tindrien un lideratge que en cap cas volen tenir, i que de manera natural s'afegirien altres grups que eixamplarien la base social que impulsa des de la societat la cooperació a Esplugues. En cap cas és una crítica cap a elles, al contrari: cal posar en valor a les entitats les quals, amb molts esforços i una gran implicació del seu voluntariat, aconsegueixen tirar endavant les seves iniciatives. Simplement no es veuen al Consell més que com a observadores d'una política que és plenament a les mans del govern municipal.
- **Cal concretar i acotar bé les accions i impactes que es vol tenir, si no és complicat apropiarse i fer-ne un bon seguiment.** Un pla massa obert o ple de moltes possibilitats és difícilment monitoritzable durant la seva vigència, sobre tot si no existeix una priorització d'actuacions. Sense un sistema d'indicadors, a més, l'avaluació es fa més difícil encara i els objectius es difuminen, l'efecte que hom constata en l'anterior PDC.
- **Si no hi ha responsables, les responsabilitats s'esvaeixen.** La delimitació de responsabilitats entre els diferents actors, ajuda en gran manera a fer un seguiment més acurat del PDC i de les mancances que hi pugui haver en el seu desplegament. El 'qui' farà les coses i com faran és tan important com el 'què', factor que no ha estat massa present en el PDC que finalitza. En aquest sentit, és imprescindible mantenir els recursos humans que a darrera hora l'Ajuntament hi ha posat a disposició.
- **La transversalitat i la coherència no arriben soles.** Si es vol avançar realment en aquests aspectes, cal mitjans i una voluntat política molt forta, que des de dalt de l'estructura de govern vagi difonent la visió de sostenibilitat i drets humans globals que ha d'impulsar la

⁶ Caldria destinar els recursos necessaris i suficients per a portar a terme les estratègies transversals del PDC i aprofundir a mig termini en la modalitat de cooperació directa.

cooperació sota el marc dels ODS, seguint l'exemple de les polítiques d'igualtat al municipi. Cal una reflexió sobre si en el procés de presa de decisions estratègiques i elaboració de polítiques públiques, es realitza aquesta anàlisi i si això té a veure amb la posició de la cooperació dins l'organigrama municipal.

Pel que fa a les capacitats del municipi:

- **Les entitats que participen al Consell tenen molt poca capacitat per coordinar-se entre sí o participar en projectes i iniciatives que no siguin les seves pròpies.** Construir qualsevol proposta sense comptar amb aquest fet, és un exercici de voluntarisme que a més estressa les persones que hi participen.
- **La població coneix molt superficialment la cooperació al desenvolupament, però li dóna suport.** No hi ha cap qüestionament, més aviat un desconeixement d'una política que no s'ha sabut comunicar prou bé al municipi i que tampoc compta amb un activisme significatiu. Durant el PDC que finalitza, no s'ha sabut avançar en la seva difusió, tret del progrés experimentat a les aules de les escoles al municipi. No s'han assajat nous formats, més enllà de la xarxa de ciutats defensores dels drets humans, i no hi ha noves idees al respecte.

Pla Director de Cooperació 2016-2019.

Escenari de la Cooperació a Esplugues de Llobregat.

La solidaritat internacional és una política pública que s'ha anat consolidant a Esplugues de Llobregat durant els darrers vint anys, gràcies a la feina i el compromís d'entitats, escoles, col·lectius i el mateix ajuntament, en el context de l'acció municipalista metropolitana i catalana del que en fa part, i amb la base que el conjunt de lleis estatals i autonòmiques li atorga.

Efectivament, la pròpia Llei estatal 23/1998 de cooperació internacional, i amb posterioritat la Llei de l'Acció i el Servei Exterior de l'Estat, contempen aquesta política com expressió solidària de la societat a escala municipal, en base a l'autonomia pressupostària i l'auto-responsabilitat en el seu desenvolupament i execució. També el Parlament de Catalunya aprovà la Llei 26/2001 a tal efecte, així com la de Llei 21/2003 de Foment de la Pau, i els diferents Plans Directors que l'ha desplegat han recollit directrius i principis rectors de les actuacions de cooperació, reconeixent en conjunt el paper central i necessari dels municipis dins l'arquitectura de la solidaritat al nostre Estat. Recordar també que, pesi les controvèrsies generades per la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL), l'anterior base legal, juntament amb el reconeixement internacional al paper dels ens locals i descentralitzats en la construcció de l'agenda internacional per al desenvolupament, continuem emparant i promocionant el seu exercici, com demostrà la diagnosi desenvolupada a tal efecte pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, del qual Esplugues de Llobregat n'és soci.

Aquesta agenda internacional ha estat recentment reformulada amb l'establiment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible per part de les Nacions Unides. Aquests no recullen altra cosa que la necessitat de comptar i actuar amb una mirada més ample, que incorpori tots els temes que determinen el model de societat que tenim i les desigualtats que aquesta genera. El desenvolupament ha de ser sostenible o continuarà generant exclusió en un sistema cada cop més global, en el que problemes i solucions són compartits i no hi ha cap altra manera d'abordar que fer-ho i actuar conjuntament, també als nostres municipis. La cooperació, en aquest sentit, no és repartir el que sobra i no pot ser un fet aïllat de la resta de polítiques públiques: ha de promoure canvis allà on pugui actuar, començant per la generació d'una consciència crítica a la nostra ciutadania, des de l'escola al carrer.

En aquest sentit, Esplugues ha fet molt feina i té voluntat per continuar fent-la. L'educació en valors ha estat un tret distintiu de la seva acció solidària i ho ha de seguir essent. També vol fer front al desafiament de la crisi de refugiats de la Mediterrània, un fet davant el que cal actuar com a ciutat i sobre el que cal reflexionar com un dels pitjors exemples del que la inacció o la mala política exterior pot provocar. Com el canvi climàtic i d'altres problema globals, truca a les portes de la ciutat i cal implicar-s'hi i afrontar-lo en la mesura de les seves capacitats i en base a aquests valors en construcció permanent.

El nou paradigma de l'agenda internacional del desenvolupament es tradueix a escala municipal en una aposta per la promoció i la defensa dels drets humans, per la diplomàcia local per la pau, i en la construcció d'una aliança per aconseguir aquests objectius, on les capacitats pròpies dels municipis es posin especialment en valor.

Aprenent del que ha estat el Pla Director anterior⁷, el present Pla Director es posa per davant les fites que tot seguit s'expliquen.

Objectius Estratègics.

Per al proper Pla Director es fixen els següents objectius, que han de guiar la política i el conjunt d'activitats de cooperació i educació per al desenvolupament a Esplugues:

- **OE1. Augmentar el coneixement i la consciència crítica de la població a Esplugues davant els problemes globals.** La ciutadania ha de conèixer millor en què consisteix la política pública de cooperació del municipi, com a pas previ per a que aquesta hi pugui participar, enriquint-la i fent real la connexió entre la societat civil local i la d'altres indrets al món. Cal, igualment, anar més enllà del coneixement de les situacions de desigualtat i injustícies al món i dels seus impactes, permetent la ciutadania, de manera intergeneracional i a tots els col·lectius, construir un discurs propi i crític sobre les causes que generen aquesta situació, les responsabilitats de tots els actors i com actuar per transformar-ho tot plegat des d'Esplugues, des de l'acció de cooperació i des del conjunt de polítiques públiques.
- **OE2. Millorar la qualitat i l'impacte de les accions de cooperació internacional que es realitzen des d'Esplugues.** Les intervencions que es realitzen des d'Esplugues o amb el suport del municipi, tenen un bon marge de millora. En aquests anys s'ha de tendir a establir programes de llarga durada, avaluable i amb un enfocament de construcció de drets allà on es treballa.
- **OE3. Potenciar el valor afegit de la cooperació municipalista.** Especialment pel que fa a la cooperació directa que protagonitza el govern municipal, el Pla ha de treure partit a totes les potencialitats de la cooperació entre ciutats, pel que fa a la incorporació de la societat civil, a l'ampliació de l'agenda de temes, l'aprofundiment de la col·laboració tècnica i l'establiment d'un sentit de reciprocitat amb els municipis que fins ara només han estat receptors del suport d'Esplugues i que a partir d'ara també podrien oferir la seva experiència de gestió en aquest intercanvi entre iguals.
- **OE4. Avançar en la coherència del conjunt de polítiques públiques municipals amb els objectius de transformació global.** Dins el nou paradigma que representa l'agenda dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, el Pla identificarà els mecanismes i les oportunitats per millorar la coherència entre les polítiques ambientals, econòmiques i socials, amb una visió realista de les possibilitats de liderar un procés així i de manera que es potenciïn els objectius de la cooperació a la resta de polítiques.

Indicadors i Resultats.

En la línia dels objectius anteriors, s'establirà un sistema d'indicadors sobre els que mesurar els resultats esperats. En aquest sentit, una de les eines principals per mostrar l'evolució del PDC serà una enquesta que fixi, entre d'altres, els següents aspectes o indicadors:

- Grau de coneixement, participació i acceptació de les accions d'educació per al desenvolupament per part de la població a Esplugues, desagregats per sexe, edat, ingressos i barris de residència.

⁷ El marc conceptual i la justificació de l'exercici de la cooperació municipal recollit a l'anterior Pla Director de Cooperació continua essent vàlid, així com el potencial de la cooperació feta des dels municipis que s'hi descriu, als qual es remet aquest nou Pla Director.

- Grau de coneixement, participació i acceptació de les accions de cooperació per al desenvolupament per part de la població a Esplugues, desagregats per sexe, edat, ingressos i barris de residència.
- Visió transversal i connexió de les qüestions de justícia global amb la realitat a Esplugues i les polítiques públiques que s'hi apliquen.

De la mateixa manera, s'establiran registres de participació a fires i d'altres esdeveniments, impulsats per l'Ajuntament i les entitats del Consell de Cooperació, especialment relacionats amb les accions a escoles i instituts, on mesurar indicadors tal com nombre d'alumnes coberts pel programa, ràtio d'escoles amb accés al programa, grau de comprensió, etc.

Es mantindran registres sobre la dedicació de pressupostos, totals i relatius, pel que fa la resta de partides i en relació a la inversió en cooperació per capita.

Les avaluacions que es realitzin dels programes de cooperació de llarga durada serà una altra font de verificació, on mesurar la millora qualitativa i quantitativa d'aquestes accions, incloent la cooperació directa. Pel que fa a aquesta, es mesurarà la implicació del personal tècnic en el seu desenvolupament, a través del nombre i la intensitat de consultes tècniques i el suport mutu entre ambdues bandes.

Així doncs, es proposen algunes fites per assolir en acabar el present Pla Director, tal i com recull la Taula 9 :

Objectius	Resultats i impactes	Indicadors	Fonts verificació
OE1. Augmentar el coneixement i la consciència crítica de la població a Esplugues davant els problemes globals.	L'acceptació, la participació i el coneixement de la població de les accions i polítiques ha augmentat com a mínim el 20%. Els continguts de les activitats pel públic en general eviten plantejaments assistencialistes i conviden a la reflexió crítica sobre les desigualtats globals. Totes les escoles de primària i secundària realitzen activitats d'educació per al desenvolupament (EPD). Els continguts de les activitats escolars treballen una visió crítica i interrelacionada amb la nostra societat de la justícia global i la lluita contra les desigualtats.	Percentatge de coneixement de les activitats i de participació del públic en general en activitats. Indicador qualitatiu de continguts crítics, en base als criteris del Pla de Formació i Sensibilització. Nombre de centres i alumnes que participen al Pla, i activitats ofertes en aquest. Indicador qualitatiu de continguts crítics, en base als criteris del Pla de Formació i Sensibilització.	Enquesta a la població en general, a través de xarxes socials i mitjans propis de l'ajuntament. Registres d'activitat de les escoles i del Pla de Formació i Sensibilització. Avaluació del Pla de Formació i Sensibilització.
OE2. Millorar la qualitat i l'impacte de les accions de cooperació internacional que es realitzen des d'Esplugues.	Totes les entitats coneixen i assumeixen l'enfocament de drets en les seves intervencions a terreny. Totes les entitats disposen de les eines necessàries per gestionar eficientment el cicle de projectes en la seva totalitat.	Indicador qualitatiu respecte l'enfocament de drets i de generació de capacitats amb persones beneficiàries i titulars de drets, a la identificació i implementació de les accions.	Avaluacions pròpies o del FCCD, sempre que existeix disponibilitat pressupostària i capacitat per realitzar-les.
OE3. Potenciar el valor afegit de la cooperació municipalista.	El programa de cooperació directa ha desenvolupat tot el seu potencial de suport tècnic i existeix una comunicació fluida i bidireccional entre ambdues parts. S'ha identificat àrees d'aprenentatge mutu amb els municipis marroquins socis.	Nombre de tècnics municipals que hi participen. Consultes tècniques realitzades entre ambdues bandes. Nombre de persones i col·lectius de la societat civil que s'han involucrat.	Avaluació de la intervenció, sempre i quan pugui ser coordinada amb la resta de la xarxa de municipis.
OE4. Avançar en la coherència del conjunt de polítiques públiques municipals amb els objectius de transformació global.	Es coneixen tots els possibles camps on treballar la coherència de polítiques públiques al municipi. Almenys, hi ha una altra política pública alineada amb el objectius globals de la cooperació.	Nombre de mesures potencialment aplicables per contribuir des de les polítiques públiques municipals al Objectius de Desenvolupament Sostenible.	Auditoria de coherència de polítiques públiques. Avaluació interna de la seva posada en marxa.

Taula 9: Sistema de seguiment del Pla Director

Accions Estratègiques.

Pla de Formació i Sensibilització.

El pla de Formació i Sensibilització és una eina ja prevista en l'anterior PDC que no va arribar a formalitzar-se. *De facto*, però, es desplega tot un seguit d'activitats als centres educatius dels diferents cicles dins el Programa d'Activitats Educatives complementàries (PAEC) amb una acceptació més que evident, i es porta a terme un seguit d'activitats adreçades a la població en general, des de l'Ajuntament però també amb el suport de les entitats del Consell de Cooperació. Aquestes entitats veuen en les accions de formació, en particular, una eina important per millorar la qualitat de les intervencions i la feina en general de les seves entitats⁸.

L'objectiu per aquest període és formalitzar el Pla en un document que doni les pautes principals, i que es vagin concretant les accions a través de programes anuals, aprovats pel Consell a proposta de l'Ajuntament, un cop recollides totes les aportacions i fetes les valoracions sobre el desenvolupament de les accions de l'any precedent.

El Pla haurà de constar dels següents elements:

- Objectius educatius, assenyalant les prioritats educatives segons els diferents segments de població i de cicles formatius.
- Principis i criteris, on quedin reflectits alguns conceptes com l'autonomia dels centres o la implicació de les entitats en l'elaboració de continguts que l'experiència dels darrers anys ha reafirmat.
- Població meta, determinant els diferents grups d'interès i l'estratègia d'aproximació a cadascú d'ells, segons la idea de gradualitat en base a les capacitats existents, ja expressada en el procés de reflexió del present PDC.
- Descripció dels diferents tipus d'accions:
 - Accions per a centres educatius, incloent accions puntuals de sensibilització a cada centre, participació dels centres en programes amb d'altres escoles, participació d'alumnes a accions adreçades al conjunt de centres, etc. També s'inclouran les mesures per introduir l'educació en valors, la transversalització de continguts i l'orientació de la curricula educativa en drets humans, sostenibilitat i justícia global, al conjunt d'assignatures. Igualment, les accions de formació de formadors, que assegurin les capacitats suficients dins els centres per dur a terme les accions previstes anualment i l'acompanyament de l'alumnat.
 - Accions d'educació i sensibilització per al públic en general, incloent aquelles que desenvolupen les entitats i el propi ajuntament. S'inclouran també els esdeveniments col·lectius, tipus fira, que es consideri interessants pel Pla.
 - Accions de formació, adreçades a la millora en la gestió del cicle de projectes per part de les entitats, pel que fa als seu voluntariat i personal contractat.

⁸ Es va fer un curs de formació al 2013 sobre cooperació al desenvolupament de 6 sessions, amb la col·laboració de la Lafede.cat a Esplugues i Sant Joan Despí, de forma alternativa, tot participant el teixit associatiu dels seus respectius consells de cooperació.

Cal aclarir també que no han estat reclamades noves accions de formació durant el desplegament de l'anterior PDC per part de les entitats, sinó en el moment de la seva avaluació.

- Accions d'incidència, recollint les línies de treball amb el que el Consell vol implicar-se, com ara la xarxa de ciutats defensores de drets humans, i les vies per desenvolupar-les: interlocució amb partits, altres nivells de l'Administració, Parlament, Congrés, diplomàcia de ciutats, etc.
- Recursos disponibles al municipi, a escala material, financer i d'espais pel desenvolupament de tots els tipus d'activitats identificats. Comptarà amb els recursos propis de cooperació i d'educació del municipi, en la part específica que els hi correspongui, i caldrà determinar la forma d'executar-los i retre comptes.
- Metodologia d'aplicació del Pla, tot explicant el cronograma i els processos de presa de decisions, proposta i elaboració de plans anuals, espais de participació, avaluació dels plans anuals, etc.

El Pla ha de ser un document guia, elaborat amb la participació de les parts implicades (professorat de les diferents etapes educatives, entitats, ajuntament, partits polítics, ampes i altres col·lectius amb responsabilitats educatives) just al principi de la posada en marxa del Pla Director de Cooperació. Ha de cenyir-se a la pràctica habitual que s'observa a Esplugues, sistematitzant-la i resolent les indefinicions que hi restin, de manera que aquest aspecte del PDC, summament estratègic pel municipi i per aquesta política pública, se'n vegi potenciat a mig termini.

Finalment, l'estratègia comunicativa que es desenvolupi, haurà de coordinar-se amb aquest Pla, en el ben entès que és l'element transmissor dels seus objectius, continguts i el seu públic.

Auditoria de coherència de polítiques públiques.

L'auditoria ha de ser un **exercici de revisió del conjunt de polítiques públiques del municipi, des de la perspectiva de la seva eventual contribució a l'agenda fixada per la comunitat internacional als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** i el seu alineament coherent amb aquests. La cooperació i l'educació al desenvolupament haurien de deixar de ser quelcom aïllat i aliè al conjunt de polítiques públiques, i d'exclusiva aplicació lluny d'Esplugues de Llobregat en aquest cas particular, per passar a ser el catalitzador que permeti que aquestes polítiques s'alineïn i funcionin amb una visió global i a llarg termini en la resolució dels problemes que ens afecten com a societat internacional.

Aquesta convergència i transformació de les polítiques cap a la sostenibilitat i la lluita contra les injustícies globals, però, ha de ser un **procés gradual per tenir èxit**. El PDC proposa per aquest període iniciar la reflexió i la identificació de línies de treball al sí de l'Ajuntament, raó per la qual proposa l'elaboració d'una auditoria del conjunt de polítiques per detectar oportunitats i problemes.

Quins elements hauria de contenir? Sense excloure'n d'altres metodologies i a tall de proposta d'índex, l'auditoria hauria de considerar l'anàlisi dels impactes socials, econòmics i ambientals, des de una perspectiva global de protecció i construcció de drets humans, del següents aspectes:

- Metabolisme del municipi: quins són els fluxos de matèria i energia que es produeixen el municipi? Identificar bones pràctiques i marges de millora, per exemple pel que fa a l'abastament energètic i les emissions associades, o a l'alimentació i les cadenes de distribució.
- Relació i selecció de proveïdors, determinar el marge existent per a disposar d'una normativa

de compra pública que assegurí disposar de productes social i ambientalment responsables. Es treballa amb empreses èticament responsables i amb els mínims impactes globals negatius?

- Gestió financera i possibilitats de treballar amb la banca ètica. S'està ajudant a la generació de deute il·legítim o suportant economies insostenibles amb els recursos financers municipals?
- Activitat econòmica i promoció d'emprenedoria social.
- Acollida de població emigrant i refugiada.

A continuació, caldria analitzar el conjunt de polítiques i pràctiques relacionades amb aquests aspectes, i decidir fer-ne una prioritització d'objectius per a la seva posada en marxa, segons sigui de favorable la relació entre la seva posada en marxa i els impactes aconseguits.

Alguns exemples d'eventuals mesures:

- Desenvolupar normativa urbanística o incentius que afavoreixin la incorporació de l'abastament amb energies renovables, tot reduint l'emissió de gasos hivernacle.
- Assegurar-se, mitjançant la normativa de compra pública, de la provisió de fusta certificada i mobles fets amb ella, aparells electrònics sense metalls provinents de conflictes, etc.
- Promoure als menjadors escolars el consum de productes ecològics i de cadenes curtes de distribució, mitjançant acords amb productors del Baix Llobregat.
- Treball amb banca ètica i gestió parcial o total dels actius financers municipals.

Per a la seva realització, l'ajuntament pot recórrer a suport extern o bé, i és l'opció més recomanable, aprofitar la capacitat que hi té instal·lada a l'equip d'Organització i Planificació Estratègica, en col·laboració amb la resta de regidories. Seria la millor manera de capitalitzar el procés de reflexió que es produeixi. També es poden combinar ambdues fórmules, comptant per exemple amb el suport de la universitat.

Estratègia Comunicativa.

El Consell de Cooperació i l'ajuntament són conscients de que cal potenciar la tasca de sensibilització i educació del conjunt de la població intensificant i millorant la comunicació d'aquesta política.

Tot i la limitació de recursos, es considera oportú que es dibuixin les línies mestres d'una estratègia comunicativa més pro-activa que l'existent, que pugui atendre els següents aspectes:

- Identificació de mitjans públics i privats que pugui col·laborar, des de canals locals de televisió a premsa escrita i digital.
- Identificació de periodistes locals especialitzats o amb interès en el tema.
- Desenvolupament de canals propis o potenciació dels existents.
- Identificació de suports i espais alternatius (mitjans de transport, opis, etc.).
- Generació de continguts, amb la col·laboració de les entitats.
- Identificació de prescriptors i portaveus amb prestigi entre la població.
- Disseny de campanyes institucionals.
- Disseny d'accions de comunicació interna a l'ajuntament.
- Comunicació d'esdeveniments i coordinació entre entitats i ajuntaments.
- Disseny de materials estàndards de suport (cartells, volants, etc.)
- Missatges i públics meta.
- Criteris ètics en la comunicació.

Seria recomanable desenvolupar, si més no, **una campanya anual per explicar el perquè de la cooperació a la ciutadania**, per exemple, així com millorar el coneixement a la interna entre els tècnics i persones amb càrrecs polítics el que es fa des d'Esplugues en matèria de cooperació.

És necessari el desenvolupament de **nous formats i espais de comunicació i arribada al públic**, pel que fa a la comunicació i a les pròpies accions de sensibilització, **deixant enrere la idea de que l'interès del públic en general per la cooperació és prou fort com per generar grans convocatòries**. Cal buscar la població a qui es vol comunicar i buscar-la allà on és, per la qual cosa es necessita una estratègia on col·labori el conjunt de l'ajuntament i els col·lectius i entitats d'Esplugues.

L'estratègia pot ser un exercici intern, amb les capacitats que el propi ajuntament té, i amb el suport del Consell de Cooperació.

Eines metodològiques.

Finalment, caldrà enllestir algunes eines metodològiques que han estat assenyalades durant la construcció del PDC o que se'n deriven de la lògica de la seva execució, com ara:

- **Criteris per accions d'emergència.** Cal recopilar els criteris i procediments que a la pràctica es fan servir per atorgar el suport d'Esplugues a determinades accions humanitàries, fer-ne un document i donar-lo a conèixer al Consell de Cooperació, que podrà participar en la seva elaboració i eventual adaptació posterior.
- **Avaluacions de projectes.** S'ha de determinar sota quins criteris caldrà fer avaluar els projectes als que Esplugues ha vingut donant suport, com s'hauran de fer aquestes avaluacions, quin seran els aspectes a verificar, qui les haurà de fer i com es gestionarà el coneixement que la sistematització dels projectes generi⁹.
- **Reglament comissió permanent del Consell de Cooperació.** Com s'explica més endavant, el Consell ha proposat que una comissió reduïda, formada per aquelles entitats i partits que vulguin i puguin implicar-se més, se n'ocupi de donar suport a l'ajuntament i a la seva tècnica. Caldrà estipular com funciona i quines atribucions té aquesta comissió, amb l'objectiu de donar-li la màxima transparència.
- **Sistema d'indicadors i fonts de verificació.** Des del començament de la posada en marxa del PDC, caldrà identificar físicament les fonts de verificació dels indicadors que han de mostrar com aquest avança, assegurant la seva actualització periòdica. Caldrà crear formats per a fitxes d'assistència i tots aquells amb els que es pugui facilitar la tasca de recopilació de dades per part de l'ajuntament, centres educatius i entitats.

Zones Geogràfiques i Àrees de Treball.

Les zones on es treballi durant el proper PDC seran **aquelles que proposin les entitats que executen la cooperació al desenvolupament a Esplugues**, sempre i quan es correspongui amb països i zones empobrides o afectades per conflictes que amenacin els drets humans i al medi ambient, especialment en les àrees del Magrib, l'Amèrica Llatina, l'Àfrica subsahariana i Àsia, on aquestes demostrin una implantació i capacitat real de treball, a banda de la possibilitat de coordinar-se amb la resta d'actor que hi estiguin treballant.

Pel que fa a la feina directa desenvolupada per l'Ajuntament, **es continuarà en la mateixa línia de treball al Marroc**, en consorci amb la xarxa de municipis catalans, on també s'intentarà atreure la participació d'altres col·lectius d'Esplugues i, si s'escau, facilitar-hi la continuïtat dels centres educatius en activitats de cooperació.

Instruments.

Els instruments amb els que posarà en marxa el conjunt d'accions del PDC seran els següents:

- **Convenis plurianuals de projectes de cooperació.** S'anirà deixant enrere el format de

⁹ Si n'hi hagués dubtes sobre la seva pertinència per motius de disponibilitat econòmica, es pot arribar a col·laboracions amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, amb universitats o demanar la coparticipació dels cofinanciadors. A partir de certes quantitats econòmiques, gairebé la totalitat dels financiadors exigeix la realització d'avaluacions, i si Esplugues cofinancia projectes d'aquests tipus hauria de poder tenir accés a les avaluacions que se'n generin.

convocatòries anuals per passar a establir convenir plurianuals que facilitin intervencions amb més perspectiva i continuïtat, que puguin ser avaluades en el temps. Aquest pas no implica l'acceptació automàtica de propostes, que sempre caldrà que s'adiguin als criteris que estableixin les bases i als procediments administratius de justificació de subvencions.

- **Programa de cooperació directa.** En col·laboració amb la xarxa de municipis amb què s'ha vingut treballant a anteriors fases, es continuarà concretant la cooperació tècnica des de l'ajuntament. Aquesta programa s'enfocarà en aquesta fase, en la mesura d'allò que el treball en xarxa ho permeti, de tal manera que pugui incorporar col·lectius de la població i en un sentit bidireccional, identificant activitats amb les que Esplugues pugui millorar les seves pròpies polítiques, com ara les d'igualtat de gènere, cultura, integració, educació, etc.
- **Programa de formació i sensibilització.** El programa s'ha vingut fent *de facto* durant el darrer PDC, i en aquest període es formalitzarà i conceptualitzarà en un document, que inclogui tant les activitats escolars impulsades des de l'Ajuntament com aquelles que promouen les entitats. Incorporarà també accions de formació per a la millora en la qualitat de la gestió i la implementació d'accions de cooperació, adreçades tant a entitats com al personal tècnic de l'ajuntament. L'atorgament de recursos serà per consulta i proposta dins el Consell de Cooperació, sense que hi hagi cap convocatòria concurrent.
- **Programa de brigadistes.** Amb la col·laboració de les entitats eventualment interessades, es podrà formalitzar una convocatòria específica per a facilitar la formació i incorporació de persones residents al municipi, o voluntàries d'entitats d'Esplugues residents a l'Àrea Metropolitana, a accions de cooperació a terreny. L'objectiu és apropar i facilitar la participació de la societat civil a la cooperació, enfortint la base activista a llarg termini i els canals de comunicació cap a la resta de la població.
- **Accions d'emergència.** Les accions humanitàries es continuaran gestionant de la mateixa manera que fins ara, donant però prioritat formalment a aquelles intervencions proposades i desenvolupades per entitats del municipi, amb el suport del Fons Català de Cooperació quan no existeixi cap iniciativa local. Es desenvoluparà un protocol per establir el procediment que es ve aplicant en la pràctica.

Actors i Socis.

Els actors que posaran en marxa el PDC i les seves funcions són els següents:

- **Ajuntament.** És el líder del procés i qui garanteix la posada en marxa del PDC, així com la interacció amb la resta de polítiques públiques, identificant i dissenyant el procés d'harmonització d'aquestes amb els objectius defensats per la cooperació. Dinamitzarà el Consell de Cooperació i maldrà per a assegurar la màxima participació d'entitats, partits i població, així com per la transparència del conjunt d'accions i decisions. A més, executarà la línia directa de cooperació i bastirà i dinamitzarà el programa de formació i sensibilització, encarregant-se de la comunicació a la població de totes les activitats del PDC. Finalment, s'encarregarà directa o indirectament de l'avaluació i sistematització de les accions de cooperació de llarga durada que les entitats hagin realitzat amb els recursos municipals entre l'anterior i el proper PDC.
- **ONGD.** Són les principals executores de les accions de cooperació al desenvolupament, a través de l'instrument de convenis. Donaran suport a l'ajuntament en la generació de

continguts per a la comunicació, relatius a les seves activitats però sense gestionar-ne cap canal. Proposaran altres accions de sensibilització i de formació, que seran coordinades dins el programa corresponent. Donaran seguiment al PDC des del Consell de Cooperació.

- **La xarxa d'escoles al municipi.** Com s'ha posat de manifest, treballar amb el Consell Escolar del municipi per definir polítiques generals educatives no té gaire sentit per la diversitat de les pròpies escoles. Tot i així, la xarxa d'escoles i els docents que en fan part han estat a Esplugues un tret distintiu per a la posada en marxa de l'educació i la cooperació al desenvolupament. És estratègic continuar comptant amb aquest actor, facilitant la seva participació i assegurant la continuïtat entre les persones que varen impulsar en el passat aquestes accions i aquelles que poden incorporar-se a partir d'ara.
- **Altres col·lectius a Esplugues.** Altres col·lectius de l'àmbit cultural, esportiu, social, veïnal, acadèmic, polític, etc., podran incorporar-se si ho desitgen a les accions de cooperació i educació per al desenvolupament, en les condicions que pactin amb l'Ajuntament. Aquest facilitarà especialment aquesta incorporació a la dinàmica de la línia directa de cooperació, per tal d'optimitzar i concentrar recursos, tot donant empar institucional a les iniciatives que puguin sortir de la societat civil d'Esplugues.
- **Xarxa d'ajuntaments.** El col·lectiu d'ajuntaments amb els que s'executa la cooperació directa i el programa de 'Ciutats Defensores dels Drets Humans', serà un altre pilar important en el proper PDC. Dins la seva dinàmica de treball caldrà proposar i coordinar la incorporació de nous col·lectius i línies de treball des d'Esplugues.
- **Fons Català.** El Fons continuarà donant cobertura a nivell d'intervencions d'emergència o aquelles relatives a l'acollida de refugiats durant els propers anys, així com servint els criteris d'avaluació i selecció de projectes, comptabilitat de l'ajut a cooperació i educació al desenvolupament i estàndards d'operativització de projectes de cooperació directa. Eventualment, també podrà executar els projectes que l'ajuntament li delegui.
- **Entitats i ajuntaments al Sud.** De fet, són els socis i sòcies principals de la política i les accions de cooperació, es maldarà per treballar amb les persones, els col·lectius i les realitats més desfavorides. S'apostarà per l'acompanyament de processos adreçats a guanyar i consolidar drets, i especialment aquells que garanteixin la no discriminació de les dones, en consonància amb el lideratge i la visió d'Esplugues en la matèria. Es donarà suport a persones defensores de drets humans, col·lectius formalitzats o no que es vegin discriminats en l'accés a aquest drets i amb les administracions públiques responsables d'assegurar i proveir aquests drets, especialment les del nivell municipal.

El Consell Municipal de Cooperació.

El Consell continua essent l'espai de referència per a la posada en pràctica de les polítiques de cooperació i educació al desenvolupament. Tot i així, i com s'ha identificat en el procés de reflexió que ha conduït a l'elaboració d'aquest Pla Director, el Consell es veu a sí mateix més com un espai operatiu, formatiu i de coordinació que no pas un espai polític on prendre decisions i eventualment ratificar o no les propostes de l'ajuntament.

Una participació més activa de les entitats i els partits al Consell seria recomanable, així com tenir les portes sempre obertes a la incorporació d'altres col·lectius del municipi. La realitat, però, és que existeix un petit nucli realment implicat i amb el que es pot comptar per compartir la conducció d'aquesta política pública. En aquest sentit, s'ha proposat **establir una comissió reduïda**, que

funcionaria com a grup de suport a la tècnica de cooperació de l'ajuntament, i continuaria activa i reunint-se entre les convocatòries del Consell.

En interès de mantenir la transparència amb la resta de components del Consell, aquesta comissió reduïda es podria dotar d'unes regles de funcionament durant aquest PDC, per a establir qui en fa part i quines atribucions té respecte la resta del Consell.

Recursos i Marc Pressupostari.

Amb quins recursos es comptarà per desplegar el nou Pla Director de Cooperació?:

- L'ajuntament adquireix el compromís de **mantenir el percentatge actual del seus ingressos propis destinat a cooperació i educació per al desenvolupament**. La nova metodologia de càlcul que s'adopti enguany no farà disminuir l'aportació total, tret de que existeixi una davallada en el pressupost municipal total. De la mateixa manera, hi destinarà **una de tècnica a jornada completa** durant tot el període del PDC.

El repartiment, segons els àmbits de treball, serà el recollit a la Taula 10.

Àmbits de treball	Recursos destinats (%)
Projectes amb entitats locals	60
Emergències i col·laboració amb el FCCD	5-10
Educació, Formació i Sensibilització	20-25
Cooperació directa	5-10

Taula 10: Repartiment pressupostari

- A més, treballarà per a la **incorporació de recursos comunicatius addicionals** que facin arribar més i millors les accions d'Educació per al Desenvolupament. Es tracta d'utilitzar els recursos de comunicació ordinaris i que aquests incorporin amb més freqüència i en formats innovadors els continguts generats des de cooperació.
- Al sí del Consell de Cooperació, es treballarà per a la **recerca de suport econòmic addicional de la ciutadania**, amb la realització d'accions i esdeveniments puntuals amb capacitat tant de recaptar donacions particulars com d'apropar-se i comunicar millor a la població el contingut de les intervencions que impulsaran. Aquestes hauran de vehicular-se preferiblement a través d'alguna entitat.

Criteris i Enfocament.

La cooperació i l'educació al desenvolupament a Esplugues, de manera general, s'orientarà pels següents paràmetres:

- **Transició cap a l'enfocament de Drets Humans, la igualtat de gènere i la cultura de Pau.** Les intervencions basades en l'assistencialisme o en la simple transferència de recursos, sense una visió de consolidació efectiva de drets individuals i col·lectius, i de lluita contra les inequitats allà on es treballa, hauria de superar-se definitivament durant aquest PDC. Aquest procés ha de fer-se acompanyant les entitats que ho necessitin, mai de manera exclouent, en el ben entès que és bàsic mantenir la capacitat instal·lada del conjunt d'organitzacions.
- **Governança democràtica i l'enfortiment del teixit social.** La promoció de capacitats als governs i les administracions dels països amb els que es col·labora, així com l'enfortiment

d'una societat civil activa i independent, són un dels principis que han de guiar la cooperació, a fi de lluitar contra les inequitats i promocionar la Pau arreu.

- **Sostenibilitat econòmica, social i ambiental global.** Les intervencions buscaran millorar la sostenibilitat del nostre model de vida, amb una visió crítica i holística dels problemes que s'aborden. En el plànol més concret, els impactes sempre han de ser positius i els mecanisme o serveis que s'activin han de buscar la seva perdurabilitat en el temps, sense generar dependències del suport de la cooperació a mig termini.
- **Priorització de persones i col·lectius més vulnerables.** Més enllà de la priorització de determinats països o zones de treball, es considera que cal centrar-se en el suport a col·lectius en situacions de pobresa i discriminació, tot impulsant de manera central el desenvolupament local i comunitari.
- **Impulsar processos de llarga durada.** El PDC vetllarà per fugir de les intervencions a curt termini o condicionades per marcs administratius restrictius, tot donant suport als processos i les lluites socials que apuntin cap a la conquesta i posada en marxa de drets internacionalment reconeguts, acabant amb situacions de discriminació o violació d'aquests drets.
- **Fer coherents les polítiques del municipi.** En la mesura del possible i amb l'objectiu de donar resposta de la millor manera possible a problemàtiques globals que també afecten localment, Esplugues alinearà a la llarga les seves polítiques públiques de manera que col·laborin en la consecució d'una societat més justa, aquí i arreu.

Cronograma d'Implementació, Seguiment i Revisió.

La calendarització de les accions estratègiques previstes dins d'aquest PDC, així com de les pròpies accions d'educació i cooperació al desenvolupament executades directament pel municipi o a través de la resta d'actors, es recull a la Taula 11.

Accions	Desenvolupament i fites temporals
Creació de les eines metodològiques: • Criteris per accions d'emergència. • Avaluacions de projectes. • Reglament comissió permanent del Consell de Cooperació. • Sistema d'indicadors i fonts de verificació	Endreçar els criteris que ja es tenen i que només cal recollir en un document, hauria d'enllestir-se a finals de 2016, així com activar la comissió permanent amb unes regles clares i acceptades al Consell per consens de les persones i institucions que hi participen. Definir els criteris d'avaluació i la seva posada en marxa, directa o de manera delegada, pot concretar-se fins a la meitat del 2017, atès no es portarà a terme cap avaluació durant 2016. Fóra recomanable, com a mínim, avaluar un gran projecte anualment, compartint l'aprenentatge de l'avaluació amb tot el Consell. Identificar i endreçar indicadors i fonts de verificació també hauria d'iniciar-se durant la tardor del 2016 i enllestir-ho la primavera del 2017, sobre tot pel que fa al PFS.
Pla de Formació i Sensibilització (PFS)	És igualment urgent, tot i que es parteix d'una pràctica molt consolidada. A partir de la tardor del 2016 s'hauria de començar a treballar el PFS, de manera que es pugui aplicar al següent curs. Atès el gran component de formacions escolars, fóra bo que fos el calendari escolar el que definís el cicle de planificació i a partir del curs 2017-2018 el Pla Anual s'enllestís i aprovés abans de cada setembre. La formació a tècnics i entitats ha d'estar recollida al PFS, òbviament, i fóra bo

Accions	Desenvolupament i fites temporals
	pensar en activitats contínues al llarg de tot el PDC, a les èpoques amb menys activitats públiques al municipi.
Estratègia Comunicativa.	Caldria començar treballar-la en paral·lel al PFS i tenir-la enllestida al menys a finals del 2017. Fóra bon fer-ne una revisió després del seu primer any.
Auditoria de coherència de polítiques públiques.	Aquest és un procés que pot ocupar tot el període de desplegament del PDC. És important decidir amb quin equip tècnic realitzar-la (intern o extern), i activar-la no més tard del 2017, per a que hi hagi temps per a la recerca i la reflexió posterior, en base a les propostes que s'originin, que caldria incorporar en alguna mesura al següent PDC.
Desplegament dels instruments ¹⁰ : • Convenis plurianuals de cooperació amb entitats • Programa de Brigadistes • Cooperació Directa • Pla de Formació i Sensibilització • Accions d'Emergència	La transició cap els convenis serà possible sempre i quan les entitats tinguin capacitat per presentar accions a plurianuals. Aquest ha de ser un procés pactat amb l'ajuntament, però en tot cas abans del setembre del 2017 no es podrien presentar les primeres propostes, per ésser executades a partir del 2018-19. Aquesta bianualitat podria ser una primera prova pilot. Igual amb el programa de brigadistes, si existeix una entitat amb prou capacitat per acompanyar l'ajuntament, es pot posar en marxa per l'estiu del 2017. La línia de cooperació directa haurà de decidir, dins la dinàmica de la xarxa, en quines accions se centra. Entre la tardor del 2016 i la primavera del 2017 haurà de fer aquest procés, de manera que s'inclogui en pressupostos a temps per executar-ho durant el període 2018-19. Igualment, a finals del 2019 i ja en 2020 haurà de fer el mateix procés de cara el següent PDC. Finalment, les accions d'emergència s'avaluaran ad hoc i, a darrera instància, a finals de cada exercici.

Taula 11: Cronograma d'implementació.

Per tal donar seguiment al desplegament del PDC i a l'assoliment dels objectius i la realització de les accions previstes, el Consell de Cooperació establirà a la seva agenda una sessió específica anual per avaluar el seu estat de compliment, entre setembre i desembre de cada any. En aquestes sessions, i d'acord a l'anterior cronograma, s'haurà de comprovar l'estat dels punts indicats a la Taula 12.

Si en qualsevol d'aquestes revisions periòdiques es detecta la necessitat d'esmenar o ampliar els objectius, resultats i accions del PDC, i prèvia discussió al si del Consell, es podrà proposar la seva modificació, seguint el procediment establert per a la seva aprovació inicial.

¹⁰La dinàmica i el *tempo* de les accions de cooperació i educació per al desenvolupament vénen reflectides a la programació de cada una d'elles. L'apunt temporal en aquest PDC té més a veure amb com es despleguen els nous instruments o evolucionen els antics.

Sessions de seguiment	Fites assolides
2016	• Criteris per accions d'emergència. • Identificar i endreçar indicadors i fonts de verificació. • Comissió permanent del Consell en marxa, amb regles de funcionament.
2017	• Criteris d'avaluació de projectes. • Programa de Formació i Sensibilització enllestit, i Pla Anual d'Activitats. • Activació del Convenis de projectes. • Potenciació del Programa de Brigadistes. • Identificació de les accions de la línia de cooperació directa.
2018	• Pla Anual d'Activitats de Formació i Sensibilització. • Resultats de l'Auditoria de Coherència de Polítiques. • Presentació d'avaluacions de projectes, si s'escau.
2019	• Pla Anual d'Activitats de Formació i Sensibilització • Identificació de les accions de la línia de cooperació directa. • Presentació d'avaluacions de projectes, si s'escau.

Taula 12: Seguiment del Pla Director de Cooperació

Consideracions Finals.

Com a punt final, algunes consideracions. La necessitat d'adaptar-se a les iniciatives i capacitats presents al municipi ha estat una de les lliçons fonamentals en l'avaluació de l'anterior Pla. Cal fer un exercici de realisme que sigui present en tot moment un principi de dimensionar l'abast del PDC al pes de la pròpia política de cooperació i de les capacitats instal·lades a Esplugues. La cooperació i l'educació al desenvolupament creixeran en la mesura en què progressivament s'adquireixin més capacitats i suport actiu per part de la ciutadania, però no al contrari.

El present Pla de Cooperació és un document orientatiu i no cap llei inqüestionable. Resta subjecte a la seva revisió en qualsevol moment, sempre que el Consell de Cooperació o el mateix ajuntament adverteixin que la seva visió i els seus objectius no s'adiuen amb la conjuntura o les possibilitats que té Esplugues per dur a terme una política pública en aquest camp. Poden fer-se esmenes i afegir totes aquelles eines, instruments, objectius, actors, etc., que després d'una reflexió al sí del Consell, es consideri escaient.

De la mateixa manera que s'ha produït amb l'anterior PDC, aquest haurà de ser avaluat interna o externament, per extreure'n les lliçons oportunes i replantejar la cooperació i l'educació al desenvolupament per al següent període.

Per acabar, si la cooperació ha de ser una eina de transformació i la millora en la coherència de la resta de polítiques municipals, és fonamental que disposi de suport polític al màxim nivell. De la mateixa manera, el seu lloc a l'organigrama municipal ha de ser conseqüent amb aquesta missió i li ha de permetre jugar aquest rol polític.

Annex. Fitxes Tallers.

Taula 13: Taller Eix A

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
En primer lloc, i de manera general, s'avalua el decalatge entre els objectius del PDC12-15 i els recursos per aconseguir-los. La tècnica de cooperació municipal només està a temps complert des de l'octubre del 2015, i la implicació de les entitats és limitada. La Comissió de Sensibilització no fou creada i la tria d'una persona delegada en afers comunicatius no funcionarà. El Pla de sensibilització i formació en realitat no ha arribat a formalitzar-se. La vessant formativa estava molt pensada per als components del Consell i només es va dur a terme una activitat, conjunta amb el municipi de St. Joan Despí, al principi del pla. La part de sensibilització s'ha inserit en la dinàmica de l'oferta d'activitats per a les escoles que el propi ajuntament té en marxa, i que comprén d'altres àmbits. És un programa que funciona prou bé i que gràcies a l'augment gradual de pressupost, ha anat arribant a més escoles i alumnes al llarg del PDC. No hi ha hagut, però, des de la visió de desenvolupament, una estratègia consolidada i reflectida en cap document marc. La dinàmica ha passat perquè l'Ajuntament proposi al Consell activitats que són després incloses en el catàleg a l'abast de les escoles, generalment acceptades per aquest, i després avaluades pel públic per decidir si es tornaven a incloure o no. En ser gratuïtes, la demanda ha anat absorbint l'oferta, i la sensació general és que funciona prou bé. No se sap, però, quin impacte a llarg	A nivell organitzatiu (tot i aqueixò afecta a l'Eix B quant a la seva avaluació), es proposa la creació, no ja de comissions específiques, sinó de d'una comissió permanent, que faci de suport a la tècnica de l'Ajuntament. Aquesta comissió es reuniria amb més freqüència que la plenària, seria més reduïda però oberta a la participació de tothom, i renovada periòdicament, i entomaria la posada en pràctica de les accions dissenyades o decidides des del Consell. La idea de tenir un Pla de Formació i Sensibilització, tot i ser senzill, que doni els liniaments i objectius generals, és encara vàlida i es proposa pel PDC16-19. Anualment, s'hi afegiria una programació d'activitats, tant escolars com extra-escolars, podent-se acotar temes i grups meta. Cal, però, aplicar un concepte de gradualitat: centrar-se en un primer grup d'interès, i no incloure d'altres mentre no s'assoleixin els objectius de participació i impacte identificats aquest primer. El Pla podrà assenyalar la prioritat amb què s'entomen uns i d'altres grups (immigrants, joves, dones, gent gran, etc.) o fins i tot	Es continuarà comptant amb el 25% del pressupost total per activitats de formació i sensibilització. Es mantindrà la mecànica de posar a disposició de les entitats els recursos necessaris, depenents d'aquesta partida, sense habilitar cap convocatòria adicional. Els recursos comunicatius haurien de sortir del 25% esmentat.	La tècnica de cooperació de l'Ajuntament desenvoluparà un Pla de Formació i Sensibilització marc, senzill, i proposarà les activitats anualment des del municipi. El Pla Anual es completarà amb les aportacions de les entitats, i seran posades en marxa amb la col·laboració de la Comissió Permanent. Pel que fa a la comunicació, a nivell polític és la regidora de l'àrea qui ha de fer les gestions per guanyar l'espai comunicatiu. La tècnica haurà de

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
termini està tenint, difícilment mesurable per la seva naturalesa. Els propòsits de treballar fora de l'àmbit escolar no s'han aconseguit i es veu poc realista intentar arribar a tots els grups d'interés identificats als PDC12-15. Les experiències amb altres municipis es redueixen a la xarxa de ciutats defensores dels drets humans, quelcom que es valora molt positivament per les possibilitats de sinèrgies i d'aprofundir l'impacte que dona l'augment d'escala. Tampoc hi ha hagut una col·laboració amb el Consell Escolar ni es veu factible establir marcs generals amb el conjunt d'escoles, atesa la diversitat en la realitat de cadascuna. De fet, el lideratge dels docents explica a cada escola si es treballen i com els continguts associats a desenvolupament, drets humans i pau. Quant al capítol comunicatiu, tot i les gestions fetes durant el PDC12-15, no hi ha espais fixes als mitjans de comunicació local, ni formats específics per als públics ni cap implicació de tècnics especialistes que millorin aquest aspecte. De nou, s'avalua com massa ambició l'anterior PDC.	zones d'actuació. S'hi afegiran les activitats proposades per l'Ajuntament com aquelles que vinguin de la mà de les entitats. Pel PDC16-19 es projecta com a mínim guanyar un espai fixe a les revistes locals (El Pont i l'Agenda). Es veu molt interessant accedir a la televisió comarcal, amb seu a Esplugues, i es proposa treballar per tenir-hi més presència.		dinamitzar i coordinar els continguts que majoritàriament hauran d'elaborar les entitats.

Taula 14: Taller Eix B

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
El Consell de Cooperació no ha reeixit en l'evolució que el PDC proposava, per esdevenir un òrgan de reflexió i consulta de caire polític, que pilotés el propi PDC i el situés al centre del debat a la seva agenda. De fet, el Pla no ha estat tingut en compte més que al principi de la seva elaboració i al final, quan calia fer-ne l'avaluació i plantejar un de nou. Les entitats han tingut força continuïtat al Consell però els seus successius representants no n'han fet cap traspàs a les persones que els i les substituïen, prova de la irrellevància del document. Tampoc aquestes veuen avui en dia que el propi Consell hagi de ser l'espai de debat de les polítiques municipals de cooperació, o si més no que sigui el tema prioritari. 'Es proposen coses i ningú diu res', és la frase que resumeix la dinàmica dels darrers anys. Tret d'Ayllu, una entitat amb una participació molt esporàdica i que ha estat convidada a exposar les seves idees i propostes sense massa èxit, cap altra ha obert cap debat al voltant de l'orientació d'aquesta política pública. En general es veu com una opció interessant, però costa concretar-la. El cas de les bases, de fet com a reflex pràctic de la política de cooperació, és paradigmàtic: cap entitat ha sentit que es podien esmenar o simplement comentar cada any, pesi a la bona disposició de l'ajuntament a fer-ho. El Consell i la seva pertinença fins i tot s'assumeix obertament com una mena de peatge per accedir als fons de cooperació de l'ajuntament, en combinació a la realització d'activitats de sensibilització al municipi. D'aquí que l'establiment de regles	Cal potenciar l'espai des del punt de vista formatiu, amb l'objectiu de millorar la qualitat de la cooperació que es fa des de les entitats del municipi. Organitzar cursos per identificar o avaluar projectes, justificar-los financerament i tot allò que millori el cicle de projectes. De cara a la millora de la qualitat, les eines d'avaluació externa podrien introduir-se progressivament, si no constitueixen una càrrega excessiva per als fons disponibles. Per exemple, amb el suport del FCCD¹¹, procedir a avaluar aquells projectes finançats durant diferents anys i que ja acumulin una inversió significativa. S'estableix una agenda de temes propis del Consell, que serà treballada ineludiblement en cada exercici: • Proposta, revisió i aprovació	Es compta amb els recursos destinats a formació.	La tècnica municipal coordinarà les propostes formatives que apareguin al Consell. Dinamitzarà l'agenda com fins ara. La tècnica identificarà noves àrees on incorporar més tècnics/ques municipals, la regidora en farà es gestions polítiques per fer-ho possible.

¹¹FCCD, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
cap cop més estrictes, quant el seu funcionament, sigui vist i serveixi per a blindar aquelles entitats amb una presència i implicació real davant les temptatives d'altres organitzacions per optar als recursos del municipi. De fet, la proposta de nou reglament elaborat amb el PDC no s'ha arribat a aplicar, tot i que es veu necessari exigir una mínims en tot moment i ser estrictes. Hi ha certa por a incorporar nivells d'exigència en l'execució dels projectes de cooperació, que puguin excloure les entitats més petites. No es veu l'avaluació com a eina per millorar la qualitat i el coneixement sobre el que es fa amb els fons públics, fins i tot, per minvar els pressupostos disponibles. Tanmateix, s'avalua com a èxit, en comparació a l'anterior etapa, que hagi servit com a espai d'intercanvi de informació i sobre tot per bastir un programa de sensibilització, tot i que no s'hagi formalitzat. Quant a la implicació i participació regular d'altres entitats i departaments de l'ajuntament, es veu irreal i innecessari. No s'ha fet cap de les prospectives previstes al PDC, buscant més capacitats, tot i que s'hagin trobat i fet servir. La dinàmica, però, ha estat diferent, avaluant-se com el mecanisme natural a seguir: en el marc del projecte de cooperació directa, quan s'ha necessitat la implicació de les tècniques de gènere o de qualitat a l'ajuntament, s'ha identificat i s'ha aconseguit sense massa esforç. I aquesta implicació s'avalua molt bé, identificant-se com un dels grans potencials d'Esplugues. Per descomptat, no hi ha hagut cap balanç de funcionament del Consell, tal i com es proposava al PDC.	de bases de la convocatòria de cooperació. • Confecció del Programa de Sensibilització i Formació. • Informació de projectes en curs i realitzats. • Distribució del pressupost entre les diferents línies. • Atorgament de recursos per a accions d'emergència. • Espai de reflexió sobre polítiques de cooperació a Esplugues. • Avaluació de projectes (en estudi). Potenciar la implicació dels tècnics/ques municipals d'altres àrees als projectes de cooperació directa. S'identifica com una via d'augmentar la cooperació municipal.	Recursos humans de les diferents àrees i departaments. Caldrà veure les recomanacions que des del FCCD es donen per mobilitzar-ho, pel que fa a les càrregues de treball a Esplugues i altres aspectes laborals.	

Taula 15: Taller Eix C

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
El projecte de cooperació directa va tenir una molt bona acollida al Marroc per part de les contraparts. Si bé estava previst que quan s'obriessin noves línies de cooperació directa, la societat civil participés en la seva identificació, el projecte amb les municipalitats al voltant de Marraqueix han funcionat tant bé que mai s'ha pensat en fer més que anar ampliant l'acció i incorporant les peticions i necessitats identificades per les pròpies contraparts a terreny. El projecte s'ha desenvolupat prou bé, hi ha molt bona visió de com ha funcionat i de la seguretat que ha donat l'ajuntament per executar aquest tipus d'accions. Però lluny de la utilitat de l'instrument, no ha refermat ni la participació de la societat civil ni la implicació de la resta de l'ajuntament, ni ha generat un sentit estratègic en la política pública de cooperació tal i com s'esperava. És cert, tal i com explica la responsable tècnica de polítiques d'igualtat de l'ajuntament, present al taller, que la integració seva, en particular, ha estat molt fàcil i de bon grat, gràcies a que la igualtat de gènere és una política molt treballada i establerta a Esplugues. Es destaca també l'oportunitat de detectar altres vies d'intercanvi, basades en l'interès d'Esplugues i dels seus col·lectius en aprendre de les solucions i la realitat a Marraqueix (com ara les cooperatives de dones productores d'oli d'argan). No es considerarà necessari incorporar el Consell de Cooperació per donar seguiment al projecte, tot i que ha estat informat de les seves activitats, que en cap cas sent com a seves ni sap com implicar-se. És molt difícil que es trobin vies de col·laboració, i per això es veu més fàcil que siguin altres col·lectius de la ciutat els que hi participin. Voluntat política per la transversalitat n'hi ha, es constata, però tot s'ha d'enfocar de manera molt més senzilla i progressiva.	Per al proper Pla, la reflexió va per intentar incorporar altres col·lectius de la ciutat a través de les necessitats pròpies d'Esplugues que es puguin treballar amb Marraqueix (dones, joves, cultura, etc.). Hi ha temes poc preocupants com la violència masclista a les escoles, l'organització econòmica de les dones o d'altres en què l'exemple marroquí pot ajudar molt. La identificació seria per la quarta fase, que començaria del 2018 al 2019, amb la qual cosa caldria dur-la a terme a partir de la primavera del 2017. De la reunió anterior amb el responsables polítics de l'àmbit d'acció social i ciutadania, s'estreu la idea de fer una diagnosi o auditoria de les àrees i temàtiques en que Esplugues pot avançar en matèria de sostenibilitat i d'impacte positiu en la seva acció exterior, per veure què es fa i es podria fer, i estructurar-ho adientment al si de les polítiques municipals. Ràpidament s'identifiquen algunes com alimentació, energia, etc., que caldrà treballar en el nou període.	A mig termini, hi haurà accions d'altres departaments (i dels seus pressupostos) que podran ser estructurades en la mateixa visió de desenvolupament sostenible, però sense un augment efectiu de recursos. El departament d'Innovació i Qualitat en la Gestió de l'Ajuntament podria entomar l'auditoria d'àrees on treballar la coherència, sense necessitat de comptar amb capacitats externes.	La tècnica de cooperació de l'ajuntament ha de dirigir la identificació d'aquestes noves línies al quart període del projecte amb Marraqueix i la resta de municipis del Baix, amb els que caldrà compartir les propostes.

Taula 16: Taller Eix D

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
Els convenis model i protocols per ajudar la mobilització de tècnics municipals no ha estat creats, com era previst al PDC que es clou. Tampoc, i com ja es va dir, s'ha desenvolupat el Programa de Formació i Sensibilització recollit al PDC, havent-se fet només alguna acció de formació tècnica al principi del període i les esmentades accions de sensibilització dins l'oferta escolar. S'ha augmentat, però, la dedicació de la tècnica en acabar el període del PDC (octubre 2015). Quant a la transversalitat, tampoc s'ha vist cap avanç especial i la sensació és que la força del Consell i del conjunt de la societat civil a Esplugues és insuficient per fer evolucionar la visió de la cooperació que té l'Ajuntament. La massa de persones associades pertany a grans entitats, que sobrepassen el marc d'actuació del municipi (tipus Creu Roja), i aquelles entitats (tipus Dias) amb més implantació a la vila, no tenen tant de poder mobilitzador. Pel que fa a les activitats d'emergència, tampoc s'ha fet el protocol previst, tot i que hi ha un modus operandi bastant establert. Sí ha estat reestructurat l'esquema de repartiment de fons com previst, tot i que no hi ha hagut una dedicació especial dels recursos destinats al Fons Català per a post-emergència i reconstrucció. La visió de la feina fet en difusió és dolenta, per escassa. Molt pobra amb el Fons i millor amb la xarxa de municipis amb què es col·labora al projecte de cooperació directa. L'ajuntament tampoc ha fet cap argumentari per defensar la cooperació entre la ciutadania, i la sensació d'invisibilitat és	Es reitera la pertinència de la formació tècnica i administrativa, per ser inclosa al nou PDC i millorar la feina de les entitats també, no només de l'Ajuntament. Qualsevol millora o integració de temes al voltant de la sostenibilitat en l'acció de govern i de les polítiques públiques que genera, ha de ser per mutu propi de l'Ajuntament. Es considera interessant que la compra pública sigui coherent amb la reducció global d'impactes ambientals, socials, etc., però li toca al consistori fer-ne una proposta. Es veu pertinent escriure el protocol no escrit per a emergències. L'experiència al voltant de l'actuació de Sant Joan de Deu amb la crisi de l'Ebola es considera com un bon exemple de com hauria de funcionar: treballar sempre que hi hagi propostes concretes amb les entitats de la vila, per aconseguir el màxim retorn i seguiment possible, i si no és possible, confiar en el Fons Català, el qual hauria de millorar en la seva rendició de compte notablement. Un Fons Català com a element 'enxarxador' té tot el sentit, tot i que la seva participació econòmica sigui petita (i així es creu que ha de ser). En general, l'esquema d'aliances amb altres municipis es veu l'òptim, i en aquest el Fons hauria de potenciar i facilitar lligams,	L'Ajuntament ha d'aportar més recursos, en concret de la partida general de comunicació, per tal d'elaborar una campanya anual per explicar les polítiques de cooperació. Hauria de fer servir canals inèdits fins ara per a la cooperació, com ara les banderoles situades a les luminàries als carrers.	La tècnica haurà de liderar la redacció del protocol d'actuació davant les emergències. Les entitats i el Consell, com ja fou dit, aportaran continguts però la gestió dels canals serà d'exclusiva responsabilitat de l'Ajuntament. El Consell dóna suport a les mesures de transversalització i coherència de polítiques, però no es veu amb un paper protagonista ni gairebé fiscalitzador. Les entitats del Consell s'implicaran en el seguiment de les

Avaluació de les accions del PDC 2012-15	Propostes pel nou PDC 2016-19	Recursos associats	Responsables
general, així com de desconeixement de la cooperació entre els mateixos tècnics municipals no vinculats amb aquesta àrea.	serveis i recursos. Al proper PDC l' ajuntament ha de fer servir tot el seu poder comunicatiu , incloent una campanya anual per explicar el perquè de la cooperació a la ciutadania.		campanyes en favor de la cooperació, però no en la seva realització, que haurà de dinamitzar la tècnica.

Taula 17: Taller Eix Línies Estratègiques

Línies estratègiques	Propostes pel nou PDC 2016-19
En general es considera que els instruments amb els que es compta des de l'anterior pla són suficients, i continuaran essent els del proper, amb algunes millores a implementar progressivament.	En accions de cooperació al desenvolupament: • Convocatòria de projectes per a ONG. És l'instrument principal i ho continuarà essent. Es planteja que gradualment, durant aquest PDC, evolucioni en la seva forma, deixant de ser una convocatòria en concurrència competitiva per a esdevenir un sistema de concessió de convenis, preferentment plurianuals. L'objectiu és simplificar els tràmits i optimitzar els recursos humans, de l'administració i de les entitats, atès que la concurrència competitiva tampoc es justifica en un sistema tancat d'entitats, aquelles que formen part del Consell de Cooperació, entre les que tret d'excepcions molt puntuals, es reparteixen els recursos. El sistema de conveni implica una preparació amb més temps de les accions a realitzar i una més gran continuïtat i predictibilitat, el que també pot beneficiar positivament en la qualitat de les intervencions i en el seu seguiment. Per raons legals, serà necessari que pel mes de setembre de cada exercici, les entitats i l'Ajuntament hagin acordat els ajuts de l'any següent. Aquest sistema no implica una concessió automàtica d'ajuts, els quals sempre s'hauran d'ajustar als criteris de concessió, en línia amb els plantejaments generals de l'acció de cooperació de l'ajuntament que apareixeran en el PDC i que continuaran harmonitzats amb els del Fons Català. • Convocatòria per brigadistes. Juntament amb l'anterior o com a convocatòria pròpia, durant aquest PDC es treballarà per a que les entitats interessades i Ajuntament construeixin un programa capaç de mobilitzar el voluntariat de la ciutat amb la participació en projectes de cooperació al desenvolupament. L'objectiu és ampliar la base ciutadana que coneix la tasca de la cooperació, de manera que després pugui involucrar-se tant en les entitats que faciliten l'activitat de brigadistes com en general en tota allò relatiu a l'educació i cooperació al municipi. Es valora que sense la participació d'entitats no és viable un programa així, que ha d'estar ben comunicat i conceptualitzat de cara la ciutadania, i que cal orientar-lo a persones adultes, estudiants o no, residents a Esplugues o col·laboradors amb entitats locals, i especialment joves però sense restringir les edats, atès l'objectiu principal d'eixamplar la base ciutadana al voltant d'aquesta política. • Cooperació directa. Tal i com s'ha debatut a d'altres tallers, la línia de cooperació directa seguirà bàsicament com ha estat plantejada fins ara: en col·laboració amb la xarxa de ciutats i orientada a l'enfortiment municipal al Marroc. S'estudiarà la inclusió de noves línies d'interès per a Esplugues, segons les seves pròpies necessitats i sota una òptica de reciprocitat, i darrera d'això s'intentarà articular la participació de col·lectius vinculats al municipi, però no de les entitats del Consell, en principi. S'obre una oportunitat

Línies estratègiques	Propostes pel nou PDC 2016-19
	també per que les escoles i instituts que han vingut fent accions de cooperació puguin tenir suport a través aquest instrument per tal de continuar amb aquestes i no deixar perdre una experiència que ha distingit a Esplugues. Pel que fa a l'Educació al Desenvolupament, tal i com es comentava en anteriors tallers, el Programa de Formació i Sensibilització serà l'instrument que aglutini totes les accions en aquesta línia. El mecanisme funcionarà igual, sense obrir cap convocatòria i gestionant les accions entre l'Ajuntament, sobre tot pel que fa les activitats a escoles i instituts, i les entitats. Especial menció per a la feina de la xarxa d'entitats defensores dels drets humans, en la qual es continuarà participant, incloent les seves accions al Programa. Les accions d'emergència es gestionaran com s'ha indicat també durant els tallers: les entitats d'Esplugues que en protagonitzin, seran preferentment sostingudes amb els fons que s'hi destinin. Si no surten propostes, serà llavors el Fons Català qui tiri endavant aquesta línia.
Els actors i les aliances es mantenen en l'essencial al nou PDC, reorientant el paper de la societat civil amb una visió més realista de les seves possibilitats i interessos en relació a aquesta política.	• Ajuntament, líder i impulsor de la política i del pròpia PDC. Executa la seva pròpia línia de cooperació, així com les accions d'EPD centrades en escoles i institucions, coordinant-ne la resta i facilitant la seva execució per part de les entitats. Dinamitza el Consell, garantint-ne la màxima transparència i participació de la resta d'actors. Delega en el Fons les activitats ja indicades i que, com a regla general, aquest actor executa millor o més eficientment que allò que permeten les capacitats instal·lades a Esplugues. L'Ajuntament intentarà fer coherents les seves polítiques amb els objectius impulsats per la cooperació, incidint en la resta de polítiques que detecti com a factibles i amb un potencial transformador global real. La transversalització se centrarà en aquesta visió, tot i que continuarà comptant amb el suport puntual dels departaments que en cada moment i per a cada acció calgui involucrar. • ONGD, són l'actor principal, a banda del propi ajuntament, especialment pel que fa a l'execució de les accions de cooperació al desenvolupament. Es continuarà apostant per una vinculació forta i constant a través del Consell, i la seva involucració a les accions d'EPD i en la seva comunicació a la ciutadania. Les ONGD són el pilar fonamental del Consell però accepten el lideratge de l'Ajuntament, al qual donen suport en en la mesura de les seves possibilitats. El Consell, en aquest sentit, és dipositari del PDC però no es veu amb capacitat de fer-ne un seguiment exhaustiu ni de participar en accions més enllà de les que individualment lideren, incloent-hi la seva comunicació en mitjans i en esdeveniments col·lectius que vénen celebrant-se a Esplugues. • Fons Català de Cooperació, referent supramunicipal, sobre tot pel que fa a la generació d'estàndards de treball i a la gestió d'accions per les que aporta capacitats superiors.

Línies estratègiques	Propostes pel nou PDC 2016-19
	• Xarxa de municipis. Important per mantenir la línia de cooperació directa, sense la qual seria difícil dur-la a terme, i pel que fa a les accions de diplomàcia municipal, al voltant de la defensa de drets humans. • Altres. Poden aparèixer altres grups d'interès, articulats al voltant de la cooperació directa, tal i com s'ha explicat. També es maldarà per incloure el conjunt de partits polítics en la dinàmica de la cooperació i el seguiment del PDC al si del Consell.
No té gaire sentit establir temàtiques i zones prioritàries, més enllà de les propostes que les pròpies entitats realitzin, que obliguin a aquestes a replantejar la seva acció habitual.	Els criteris de selecció de projectes de cooperació es basaran més en els titulars de drets i persones beneficiàries, així com les entitats i processos amb els que es treballarà. El Consell en general considera que des la pròpia lògica dels ODS, cal treballar arreu i els objectius d'eficiència, eficàcia i alineament de l'ajuda s'aconsegueixen a terreny, no pas des d'un consens previ al nostre país, que pot estar motivat per interessos espuris a la cooperació i els seus objectius.
Els recursos disponibles, financerament parlant, seran els mateixos. Caldrà esperar als nous criteris de comptabilitat del Fons per determinar al percentatge final.	Es comptarà amb la posició de la tècnica de cooperació, com a responsable de dinamitzar i tirar endavant les funcions executives de l'Ajuntament. Es recomana, a més, explorar la incorporació de més recursos comunicatius, provinents del que de manera general hi dedica l'Ajuntament, de manera que s'expliqui millor el conjunt d'accions, com s'ha explicat. A més, es recomana explorar noves vies de captació de recursos entre la població, que de manera voluntària i a través d'esdeveniments pot fer-hi aportacions extres. L'objectiu és augmentar recursos disponibles però també comunicar i involucrar més, seguint experiències com la del Prat de Llobregat.

Annex. Dades Enquesta Població.

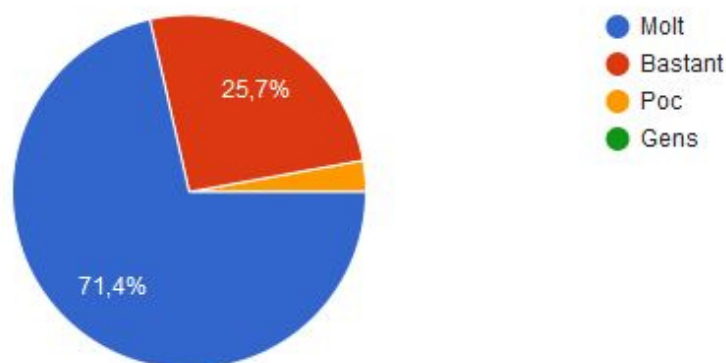
L'enquesta es va realitzar durant el mes d'abril de 2016, entre tota la població d'Esplugues de Llobregat. Se'n va fer difusió per mitjà de xarxes socials, twitter especialment, i de la revista municipal 'El Pont'.

Es van registrar un total de 37 respostes, el que no permet establir correlacions gaire fiables entre aquestes i aspectes com l'edat, ocupació, sexe, nivell d'estudis i lloc de residència al municipi.

És simptomàtica, però, la baixa participació de persones de menys de 40 anys, amb prou feines el 24%. Aquesta dada dona una idea del biaix sobre l'interès que aquesta temàtica desperta entre el conjunt de la població, i que coincideix amb la percepció subjectiva del conjunt de persones que hi tenen relació a Esplugues i tota Catalunya.

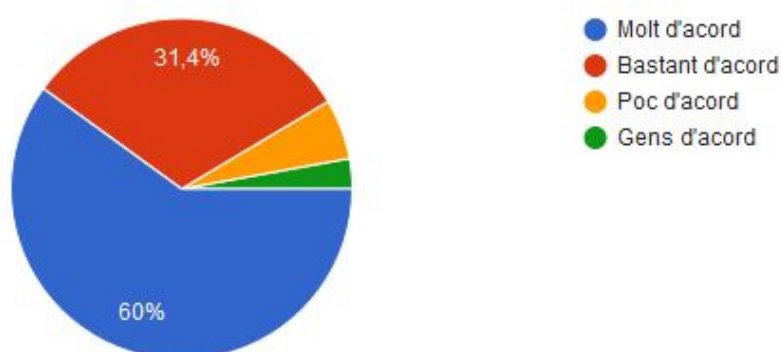
A continuació, s'exposen els resultats de l'enquesta.

La situació dels països més empobrits del món us preocupa: (35 respuestas)

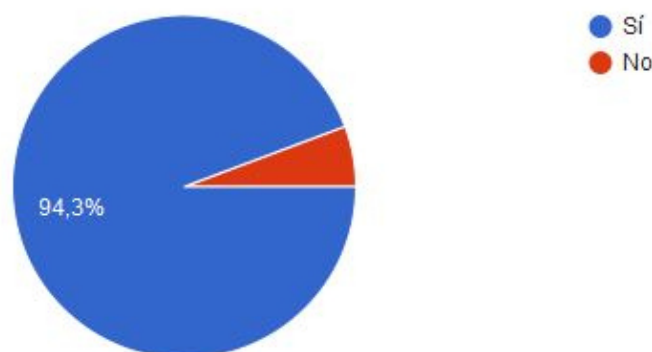
Esteu d'acord amb la següent afirmació? "Que algú mori de fam a la banya d'Àfrica, no tingui accés a l'educació al Marroc o dormi entre cartons a la Plaça Catalunya són conseqüències del mateix sistema econòmic, social i polític que perpetua la desigualtat i la injustícia"

(35 respuestas)

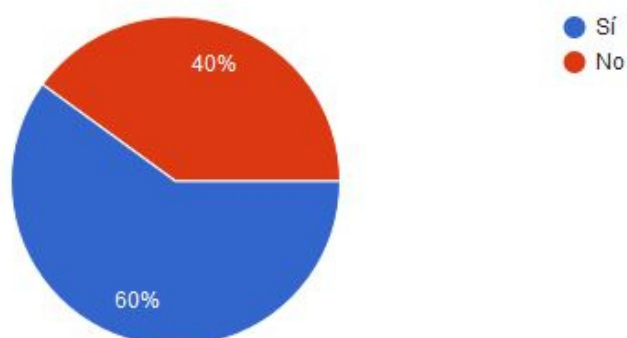
Esteu d'acord en què l'Ajuntament d'Esplugues dediqui part del seu pressupost a cooperació internacional (projectes internacionals, activitats per a la ciutat)?

(35 respuestas)

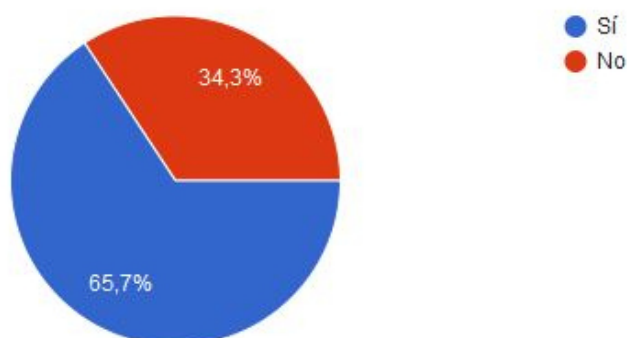
Coneixeu les activitats relacionades amb la cooperació, la pau, la solidaritat i els drets humans a Esplugues?

(35 respuestas)

Heu participat durant el darrer any a alguna activitat a la Festa del Comerç Just o qualsevol altra activitat relacionada amb la cooperació celebrada a la ciutat?

(35 respuestas)

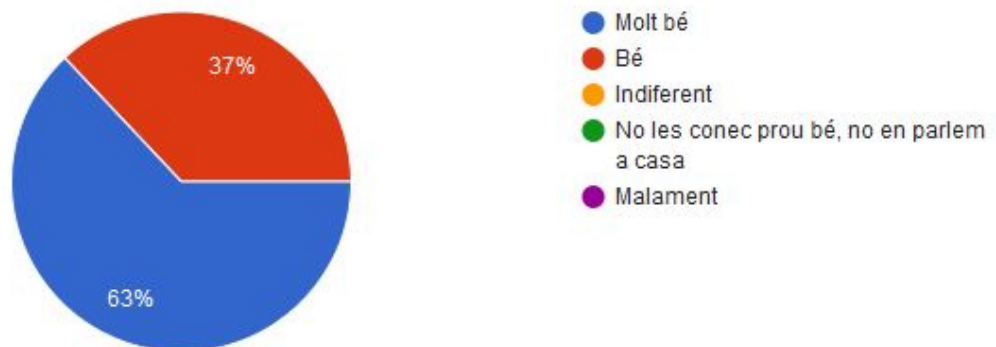

Si a l'anterior qüestió heu respòs que no: per quin motiu? (12 respuestas)

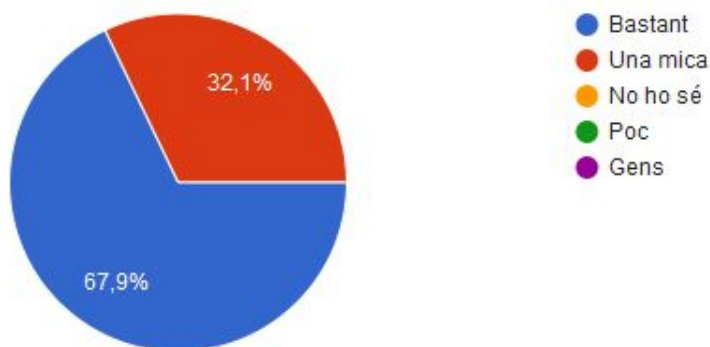
Si els vostres fills participen en accions d'educació i cooperació a l'escola, com les valoreu?

(27 respuestas)

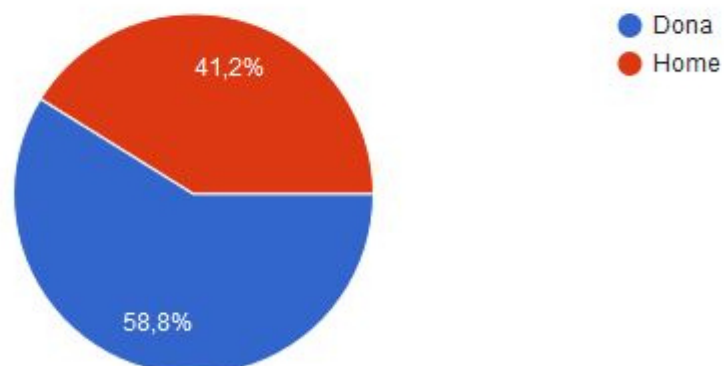

Creieu que milloren el coneixement crític dels vostres fills sobre les causes de la pobresa i les desigualtats al món?

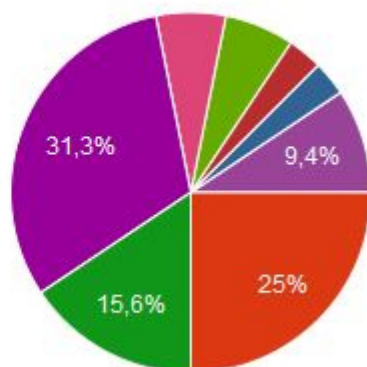
(28 respuestas)

Sexe (34 respuestas)

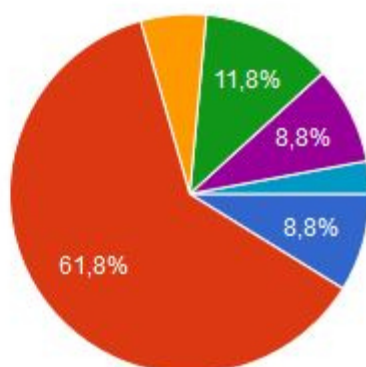

Barri de residència (32 respuestas)

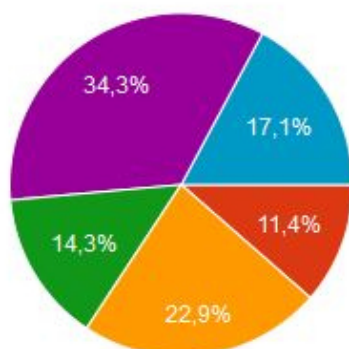
- Can Cervera
- Can Vidalet
- Can n'Oliveres
- Can Clota
- La Plana
- Montesa
- El Centre
- El Gall

Situació laboral (34 respuestas)

- Treballa per compte propi
- Treballa per compte d'altri
- Aturat/da
- Jubilat
- Pensionista
- Estudiant

Nivell d'estudis (35 respuestas)

- Sense estudis
- EGB o ESO
- FP, Batxillerat
- Estudis universitaris grau mitjà (diplomat)
- Estudis universitaris grau superior
- Estudis de postgrau, màster, doctorat